No. 7253.

Abonnementsprijs per 3 maanden:
Voor Amsterdam f 2.50.
Buiten Amsterdam franco f 2.90.
Enkele No. 5 Cents.

Vier-en-twintigste Jaargang.

De Standaard

Amsterdam, Maandag 28 October.

Ao. 1895.

Advertentiën:
Van 1 tot 6 regels f —.90.
Iedere regel daarboven f —.15.
Aanvragen of vermelding
van liefdegaven f —.10 per regel.

Directeur-Uitgever: J. A. WORMSER.

Dit Nummer bestaat uit TWEE bladen.

Het Socialistische stelsel.

I.

Zonder sparen is door ons de doopceel van het Concurrentie-stelsel gelicht, en geen poging zelfs is onzerzijds gewaagd, om de donkere schaduw, die op dit stelsel in zijn huidige toepassing drukt, door het wegdoezelen der werkelijke toestanden helderder te tinten.

De voorstanders van het Concurrentie-stelsel waren over onze stukken dan ook lang niet in hun humeur, en daarentegen klapte meer dan een Sociaal-democratisch orgaan in de handen.

Noch die blaam noch die lof bezat de kracht om ons koud of warm te maken.

Noch de steentjes, die in onzen tuin over den muur te recht kwamen, noch de roode pluimen, die men ons op den hoed wilde steken, zijn waard om bij zoo ernstig debat meê te tellen.

De toestand is onhoudbaar. Dat beseft een ieder.

Iets wat niet zeggen wil, dat het lot van den arbeider, absoluut genomen, de laatste vijf en twintig jaar niet eenigszins gebeterd zou zijn.

Ge zoudt stekeblind moeten zijn, om dat *niet* te zien.

Een deel onzer arbeiders bezit thans een woning, zooals ze die vroeger niet kenden. Ge ziet hun kinderen op straat loopen in kleedjes en met schoentjes zoo lief en snoeperig, als vroeger alleen kinderen van onze kleine burgerij droegen. Hun kost is veel goedkooper geworden. Hun verdiensten klommen generaal met minstens 15 pCt. En als ge vergelijkt, wat thans in tijden van nood en ziekte voor de behoeftigen gedaan wordt, met wat vroeger op dat terrein verzuimd werd, geeft ge aan de tweede helft dezer eeuw een alleszins eervol getuigenis.

Wie in de arbeiderskringen dit niet erkent, of er de oogen voor sluit, verzwakt zijn eigen positie.

Elke valsche voorstelling van den stand van zaken keert zich ten slotte altoos tegen u.

Maar al is dit waar in *absoluten* zin, even waar is het, dat het *absolute* hier de deur niet dicht doet, en alleen het *relatieve* den waren stand van den thermometer aanwijst.

Absoluut is het waar, dat, nog zooveel eeuwen niet geleden, alleen *zeer* hooggeplaatste *vrouwen*, en nog niet eens de prinsen en vorsten, *een hemd* droegen. Maar *relatief* geldt het feit, dat thans de verklaring: »mijn kind heeft *geen hemd aan het lijf*", het bewijs is van de diepste armoede.

En laat ge nu den absoluten maatstaf los, om, gelijk het behoort en alleen recht is, den *relatieven* aan te leggen, dan is de uitkomst geheel anders.

Dan vindt ge verhooging van den algemeenen levensstandaard bij *alle* standen, uitzetting van *aller* behoeften, verhooging van het ontwikkelings*peil* van den arbeidersstand, daardoor steeds *meerdere* verlangens die onbevredigd blijven, en door de fatale werkeloosheid de finantieele positie telkens *precair* geworden.

De feitelijke toestand levert dan ook de proef op de som.

Niettegenstaande heel wat gebeterd is, blijft de spanning eer toe- dan afnemen, en houdt de sociale onrust in Europa en Amerika aan.

En al geven we nu grif toe, dat deze onrust in de gemoederen niet weinig gevoed is, door het uitstrooien van het zaad van oproer eenerzijds, en anderzijds door het verwoesten van het religieuse leven in breede volkskringen, toch ware het struisvogelpolitiek, om hierin àl de oorzaak van de bestaande spanning te zien.

Er blijkt almeer, dat het vroegere evenwicht tusschen kapitaal en arbeid verbroken is; en voor geen gering deel is de heerschende sociale onrust opgekomen uit de natuurlijke poging, om dat verbroken evenwicht, onder rekening-houding met de nieuwe factoren, te herstellen.

Wie nu in Christus *niet* den Koning van zijn hart vereert, hoopt daartoe te geraken *buiten* den invloed van zijn Woord en Geest, ook al ontziet hij zich niet, gelijk meer dan één sociaal-democratisch schrijver deed, om het beeld van den Zone Gods naar het somber schaduwbeeld van een negentiende-eeuwsch demagoog te vervalschen, door uit de Evangeliën eclectisch, d. i. door willekeurige keuze, uit te kippen wat hem aanstaat, en al het overige als ongeschreven te beschouwen.

Wij daarentegen, die met alle geloovigen voor den Christus Gods de knie in eerbiedenis buigen als voor onzen Heere en onzen God, kunnen niet aflaten van de overtuiging, dat ook bij den nood, die thans uitbrak, het Woord onzes Gods een licht op ons pad, en de lamp voor onzen voet moet zijn.

Van de conventioneele meeningen, die over de sociale vraagstukken, ook onder belijders van den Christus, heerschten, zijn we daarom altoos op *het Woord* teruggegaan, om moedig door het staketsel dier conventioneele meeningen heen te breken en den geest des Woords in onzen kring weer tot heerschappij te helpen brengen.

Ongetwijfeld moet de predicatie dit op *hare* wijze doen; maar ook de pers heeft in dit opzicht een hoog-ernstige roeping; en het is en blijft in ons oog een fout, zoo de pers deze ernstige vraagpunten wel uit allerlei oogpunt beziet, maar steeds verzuimt het licht van Hem op te vangen, in wiens koesterenden glans alle hooger leven ontloken is, dat we thans bezitten.

Om deze fout, voor zooveel ons aanging, goed te maken, hebben we daarom ook het Concurrentiestelsel aan de Schrift getoetst; bij het licht van het Woord de uitkomst bezien, waartoe zijn onbeteugelde werking leidt; en de conclusie niet verbloemd, dat we, bleef dit Concurrentiestelsel onbeteugeld doorwerken, naar steeds noodlottiger verwikkelingen op weg waren.

Het ligt daarom voor de hand, dat we thans op gelijke wijze het stelsel monsteren dat vlak tegenover het *Concurrentie-stelsel* staat, en dat we betitelen als het *Socialistische stelsel.*

Een titel, waarbij we, ter voorkoming van misverstand, nogmaals uitdrukkelijk herhalen, dat we onder *socialistisch* niet verstaan, al wat voorkomt in het program van eenige sociaal-democratische partij, veel min nog van de sociaal-democratische partij in Nederland, en allerminst van die bepaalde sociaal-democratische partij in Nederland, die in *Recht voor allen* haar orgaan heeft.

We hebben van meet af verklaard, dat we de staathuishoudkundige quaestie van Concurrentie-stelsel of Gemeenschappelijke actie, losmaakten van elk bijmengsel.

Toch schijnt het niet overbodig, hieraan nogmaals opzettelijk te herinneren.

Reeds nu toch maakte *Recht voor allen* meer dan eens de opmerking, dat we dit of dat punt niet recht begrepen, of er nog niet achter waren.

Deze opmerkingen nu zouden steek hebben gehouden, indien we over het stelsel van de door dit blad vertegenwoordigde partij hadden gesproken. Niet, nu we aan die partij zelfs niet dachten.

Wat we aan de orde stelden was, gansch in het algemeen, het stelsel van hen die de maatschappelijke beweging door de veer der Concurrentie in beweging zetten, èn het stelsel van die anderen, die deze veer uit het werktuig willen wegnemen, en de beweging willen tot stand brengen door een socialen *dynamos*, die van boven af zal werken.

Gelijk de rector der Berlijnsche universiteit, Prof. Wagner, nog onlangs in zijn rectorale oratie herinnerde: het staathuishoudkundig stelsel van het socialisme is niet uit de heffe des volks, maar uit het studeervertrek van kundige denkers, uit den hoogsten stand, de wereld ingedragen.

Het is op zichzelf een wetenschappelijk stelsel in den strengsten zin van het woord, en gelijk Prof. Wagner er bijvoegde, het is de ongerijmdheid zelve zulk een stelsel met laatdunkende bombastiek te willen bestrijden. Bestreden moet het, zoo het verderfelijk is, door openhartige en eerlijke gedachtenwisseling.

En overmits nu een vrij groot deel der Nederlandsche pers, sinds het vierde eener eeuw, dit laatste zelfs niet beproefd, maar zich met winderige phrasen van de zaak af heeft gemaakt, en ons blad het eerst, reeds in 1875, tegen deze van niets dan onkunde getuigende methode geprotesteerd heeft, voldoen we eenvoudig aan een op ons rustende verplichting, indien we voortgaan, met van ons standpunt, in ronde, duidelijke woorden onze overtuiging bloot te leggen.

Of het *Hand.* nu goed vindt ons deswege op de kaak te stellen, als lieden die den Christus en het Woord er slechts bij halen, om, den tekst verdraaiend naar ons eigen inzicht, onze eigen opinie met het gezag der Schrift te dekken, laat ons volkomen koud. Men herinnert zich nog, hoe jammerlijk de redactie terstond uitgleed, toen ze inzake »den tegenwoordigen tijd" op Paulus' lippen, ook harerzijds aan het exegetiseeren ging.

Wij leven eenvoudig bij het Woord. Dat Woord is ons »de regel voor ons geloof en onzen wandel", gelijk het dat steeds voor onze vaderen geweest is; en de uitlegging van dit Woord rust niet op willekeur, maar op wetenschappelijke gronden.

Het is dan ook opmerkelijk, dat de redactie van het *Hand.* wel door min-edele *Seitenhiebe* onze bedoeling en onze methode in verdenking zoekt te brengen, maar zelfs met niet één argument het feitelijke in onze voorstelling van de zaak weersproken heeft.

Zonder op critiek van zulk gehalte verder acht te slaan, gaan we daarom rustig door met ons eigen publiek, naar onze beste overtuiging, voor te lichten.

De vraag is thans: wat bedoelt het Socialistisch stelsel? is dit met het gezag der Schrift te dekken? en zijn we, stel het werd ingevoerd, met dit stelsel gered?

*** 12 *November.*

Het besluit der Tweede Kamer, om toch nog, vóór de Begrooting aan de orde komt, met het Personeel te beginnen, is een niet ongelukkig levensteeken.

Er spreekt de zucht uit, om den steeds meer onhoudbaren toestand niet noodeloos te verlengen.

Dit zou anders gestaan hebben, indien de Kamer te bewegen ware geweest, om desnoods de Kieswet *vóór* het Personeel te behandelen.

Maar nu de overtuiging vaststond, dat het Personeel vóór de Kieswet moest gaan, zou uitstel van het Personeel tot in Februari, ongetwijfeld de behandeling van de Kieswet vertraagd hebben.

Aan den Voorzitter, die dit begreep, en dit gevaar zocht af te wenden, komt voor zijn moedig voorstel dan ook dank toe.

Want, ja, er behoorde metterdaad moed toe, om het afdoen eener zoo groote wet vóór de Staatsbegrooting te durven voorstellen.

Pas komt de Kamer uit de Indische begrooting. De week, die dan nog komt, heeft bijna de helft der Kamerleden in de Provinciale Staten door te brengen. Dan komt het Personeel, dat van meerdere Kamerleden ongemeene inspanning zal vorderen. En zonder tusschenpoos gaat het dan op eenmaal tot aan de Kerstvacantie door.

Dat er bezwaren rezen, is dan ook alleszins begrijpelijk; en onder gewone omstandigheden zou een zoo kras voorstel geen de minste kans op slagen hebben gehad.

Thans echter heeft de Kamer begrepen, dat een *buitengewone* inspanning noodzakelijk was, en zich bereid verklaard, om de behandeling van het Personeel althans *te beginnen.*

Bleek toch onverhoopt, dat men er niet in slaagde dit ontwerp, met de vereischte nauwkeurigheid, afgedaan te krijgen op den dag waarop de Staatsbegrooting geen langer uitstel zal gedoogen, dan blijft nog altoos de uitweg open, om na het winterrecès de behandeling voort te zetten.

Zoo liep het ook met de vorige kieswet.

Men begon er mede in den zomer van 1893, en zette de behandeling voort na het winterrecès in 1894.

Buitenlandsch Overzicht.

AMSTERDAM, 26 Oct.

Carmaux houdt thans de Fransche Kamer bezig. Donderdag, in den namiddag, begon het debat daarover, dat gisteren de gansche zitting werd voortgezet en misschien heden nog niet eens eindigen zal.

Om half vier, in een stikvolle zaal, begon Jaurès zijn interpellatie over »de houding der regeering bij het conflict van Carmaux en bij de gebeurtenissen die daaraan zijn voorafgegaan." In de eerste plaats ging hij de oorzaken der *strike* na, waarbij hij den heer Rességuier, die de zitting in een der tribunes gezeten bijwoonde, beschuldigde den werklieden vele redenen tot ontevredenheid te hebben bezorgd, vooral door te trachten op het syndicaat der glasblazers een ongepasten invloed uit te oefenen. Den dag, dat het syndicaat weigerde, den heer Rességuier als Kamerlid te steunen, begon de strijd, omdat zijn werklieden niet voor staatkundig werktuig wilden dienen. De spreker deed hierbij een uitval tegen den oud-Minister Dupuy, die door zijn politiek toestanden als de genoemde zou in de hand gewerkt hebben; waartegen deze met verontwaardiging protesteerde.

Op aanmaning van den Voorzitter om het debat niet te doen ontaarden in persoonlijke quaesties, keerde Jaurès terug tot zijn onderwerp, daarbij voortdurend de politiek van Dupuy bestrijdende, en kwam vervolgens tot de weigering van den heer Rességuier, om aanvankelijk het geschil aan een scheidsrechterlijke uitspraak te onderwerpen. Deze arbitrage-quaestie was het sein tot een debat, waarin verscheidene sprekers zich mengden; waarna de spreker een kwartier rust nam.

Om kwart over 5 werd de zitting hervat, en toen gaf Jaurès hoog op van de pogingen, door hem tot bemiddeling aangewend. Men meende reeds, dat alles geschikt was, toen de heer Rességuier weigerde de fabrieken te openen. De Regeering, beweerde spr., stond daarbij geheel aan de zijde van dien man, en de prefect ging schandelijk buiten zijn boekje, door tegen de arbeiders partij te kiezen. Door zelf een even te ontsteken wist de prefect heel goed, dat hij meewerkte tot de nederlaag van het syndicaat; dat was de maat van het geoorloofde overschrijden.

't Was bij half zeven toen Jaurès zijn *speech* afbrak, om den volgenden dag opnieuw te beginnen, en met meer scherpte nog. Alweer kreeg de prefect er van langs, mèt de rechterlijke macht, en tegelijk verzekerde de redenaar, dat de werkstakers in Carmaux zich zullen verweren tot ze uitgestrekt op den grond liggen (protesten rechts, en langdurige toejuichingen aan de uiterste linkerzijde). Aan het eind zijner rede stelde Jaurès deze motie voor:

»De Kamer, overwegende dat alle burgers er belang bij hebben dat het conflict van Carmaux worde opgelost op een wijze waarbij de vrede en de billijkheid geen gevaar loopen, en dat alleen een moreele arbitrage het conflict kan oplossen, verzoekt den voorzitter Brisson, als scheidsrechter te willen optreden."

In de *couloirs* der Kamer werd opgemerkt, dat deze motie aan bedenking onderhevig is, omdat ze een lastig precedent schept; en iets daarvan scheen ook Brisson dadelijk te gevoelen. Hij vroeg tenminste of hij, tijdens de zitting handelend, niet den schijn van partijdigheid op zich zou laden? Niettemin verklaarde hij zich bereid als scheidsrechter op te treden, indien de Kamer het goedvond.

Naar alle waarschijnlijkheid zal dit laatste wel niet gebeuren, want de minister van binnenlandsche zaken, Leygues, verklaarde zich — zeker wel uit naam der regeering — tegen deze oplossing; en dusver heeft het Kabinet nog een meerderheid waarop ze steunt. Gezegde bewindsman trok even sterk partij voor den directeur der glasblazerij, als Jaurès voor de stakers.

Tot 1891 heeft, zei hij, Rességuier in uitstekende verstandhouding geleefd met zijne werklieden; zaken die wrak stonden, hielp hij weer op de been, hij stichtte instellingen van economischen en liefdadigen aard en verzette zich volstrekt niet tegen de wet der syndicaten. Maar het syndicaat wilde zijn eigen gezag in de plaats stellen van dat van den patroon; dáár tegen kwam Rességuier in verzet, en zoo ontstond het conflict.

Later scheen alles weer goed te loopen en was er kans op beëindiging der *strike;* doch het manifest der stakers aan alle kameraden in Frankrijk, om den patroons den oorlog te verklaren, bedierf alles. Toen weigerde Rességuier weer zijn fabrieken te openen.

Ook de houding der regeering werd door Leygues verdedigd, daar zij van den aanvang der strike af pogingen in het werk heeft gesteld om een verzoening tot stand te brengen. De verdere discussie over de motie-Jaurès werd tot heden uitgesteld.

Hedenmorgen zou in den ministerraad, onder voorzitterschap van president Faure en in bijzijn van Brisson, over de vraag beslist worden, of de president der Kamer ditmaal, bij uitzondering, als scheidsrechter zal optreden. Men gelooft, dat het besluit van den raad ontkennend zal luiden.

Ten gevolge van het incident met Italië zal de Portugeesche gezant te Rome met verlof vertrekken. De legatie te Rome zal worden waargenomen door den secretaris.

Aldus meldt een telegram uit Lissabon. Of de spanning tusschen beide hoven nu vermeerdert dan wel afneemt, blijkt hieruit niet; maar op het Quirinaal moet het zeker een nog onaangenamer indruk maken, dat koning Karel, na zijn mislukt bezoek aan Rome, zijn plannen om andere residentiesteden aan te doen, niet opgeeft maar doorzet.

Thans is hij nog te Parijs. Vandaar gaat de reis naar Berlijn, en dan naar Londen, waar de Portugeesche koning met veel vertoon zal ontvangen worden. Een klein zoet pilletje voor de bittere capsules, die Karel vroeger van *John Bull* te slikken heeft gekregen? De hertog van Connaught, de zoon van koningin Victoria, zal naar Berlijn gaan om den koning tot Londen te begeleiden. Met het jacht *Victoria and Albert* worden ze den 3den November van Vlissingen afgehaald. En dan, na een bezoek aan Londen, trekt koning Carlos naar Windsor, waar koningin Victoria haar gast de versierselen zal ter hand stellen van de ridderorde van den Kouseband! Haast te veel eer voor den vorst van een zóó klein land!

Donderdag deelde de Hongaarsche *premier* in de liberale club mede, wat zijn antwoord zou zijn op de interpellatiën over het schandaal te Agram; en toen de zaak in de Kamer aan de orde kwam, gisteren, kreeg men van hem dan ook hetzelfde relaas te hooren dat reeds door de bladen was meêgedeeld.

Banffy noemde hetgeen plaats heeft gehad onvergeeflijk, maar men moest niet uit het oog verliezen, dat de ongeregeldheden werden gepleegd door onrijpe jongelui, die hun gerechte straf niet zullen ontloopen. Wat de verklaringen van den Souverein betrof, daarvoor nam de *premier* de volle verantwoordelijkheid op zich.

Met 174 tegen 140 stemmen stelde het Volkshuis zich met dit antwoord van Banffy tevreden.

De liberale partij in het Hongaarsche Magnatenhuis zal versterkt worden met vijf baronnen, die binnenkort door den koning benoemd zullen worden. Dientengevolge kan de liberale regeering in het Magnatenhuis steeds op een meerderheid rekenen.

Allerlei.

De Deensche generaal Von Bülow, die de beide Deensch-Duitsche oorlogen heeft medegemaakt en in 1864 chef was van de brigade die de Düppeler schansen verdedigde, is eergisteren in 83-jarigen ouderdom gestorven.

Op de landengte van Tehuantepec (Mexico), die kortelings door natuuronderzoekers bestudeerd is, heeft men ook een botanische klok ontdekt in den vorm van eene bloem, die op verschillende tijden van den dag van kleur verandert. 's Morgens is zij wit, 's middags rood en 's avonds blauw.

Kon dat plantje hier maar overgebracht worden; dan waren we in eens van de »brandende quaestie" der nationale bloem af!

De Duitsche Bondsraad heeft besloten, geen gevolg te geven aan het votum van den Rijksdag, waarbij de regeering wordt uitgenoodigd, een wetsontwerp in te dienen tot invoering van reis- en verblijfkosten voor Parlementsleden.

Deze quaestie was in Duitschland reeds herhaaldelijk te berde gebracht, maar de Bondsregeeringen hebben nooit iets van deze »nieuwigheid" willen weten.

Te Parijs is dezer dagen een luchtballon opgelaten waaraan, in de plaats van een schuitje, een kast met zelfregistreerende natuurkundige toestellen hing, die de temperaturen, de dichtheid van de lucht en dergelijke aangeven. In den avond van denzelfden dag daalde de ballon bij Chaintraux (dep. Seine et Marne) neder. Hij had een hoogte van 17000 M. bereikt, waar de temperatuur 75 graden onder nul bedroeg.

Met uitzondering van de niet talrijke bezettingstroepen die op Madagaskar zullen achterblijven, zal het expeditionaire leger vóór het einde van dit jaar in Frankrijk teruggekeerd zijn. Van de tien transportschepen die de soldaten naar het vaderland zullen overbrengen, vertrekt het eerste 20 November en het laatste 8 December van Majoenga.

De Deensche sociaal-democraten hebben het initiatief genomen tot de invoering van een verzekering van werklieden tegen ongelukken naar Duitsch model.

De Duitsche bladen doen uitkomen, hoe alzoo in Denemarken door de sociaal-democraten als eene weldaad wordt beschouwd, wat door hun geestverwanten in Duitschland wordt bespot. De *Vorwärts*, het hoofdorgaan van laatstgenoemden, toont zich dan ook weinig ingenomen met het besluit der Deensche broeders.

De Keizerlijk-Turksche drukkerij, aldus schrijft de *Levant Herald*, is op dit oogenblik aan 't drukken van exemplaren der *Sahîb Bouhari*, een werk dat de Muzelmannen beschouwen als het heiligste boek na den Koran. Het bevat meer dan 7000 hadis of stelregels, voorschriften en uitspraken van den Profeet, uit diens mond of bij overlevering opgeteekend en verzameld door Ismaïl Bouhari, een van de beroemste Islam-geleerden, die omstreeks het midden van de derde eeuw der Hegira leefde. Bijzondere zorg is besteed voor een zuiveren druk van het werk. De proefvellen worden gecorrigeerd en gerevideerd door een commissie, bestaande uit het lid van den Onderwijsraad Hadji Zihni Effendi, prof. Osman Effendi van Bayazid en verscheidene voorname Ulemas en Turksche geleerden.

Binnenland.

AMSTERDAM, 26 October.

Kamer-Overzicht.

De Indische begrooting aangenomen; de tarief-herziening voor onze koloniën verworpen; en de Kamer uiteengegaan tot Dinsdag 12 Nov., om alsdan te beginnen met het Personeel.

Met deze weinige woorden is medegedeeld, wat de Kamer gisteren besloot. Besloot, niet zonder strijd; maar een strijd, waarvan de uitslag vooraf wel te voorspellen was.

Ook het voorstel van den Voorzitter, om met de behandeling van het Personeel op 12 November te beginnen, vond tegenstand. En wel van de zijde van de Roomsch-Katholieken, die in 1891 er hun roem in stelden het heil van het vaderland te zoeken in de politiek van de vrije hand. Een politiek, die feitelijk hierop neerkomt, dat vandaag een ministerie wordt afgebroken, om morgen met het nieuwe Kabinet, door hun steun aan het bewind gebracht, weer hetzelfde te kunnen doen.

De heeren Schaepman, Van Berckel en Borret gingen gisteren althans met die politiek niet meê; maar tot onze verwondering voegde de heer Kolkman zich bij de Noord-Brabantsche politici; terwijl de heer Haffmans zich bij Dr. Schaepman voegde. De oppositie vond echter weinig steun. Slechts de heer Beelaerts van Blokland steunde haar, maar daar bleef het dan ook bij. 61 Leden verklaarden zich voor het voorstel van den voorzitter; 17 er tegen, nl. 15 Roomsch-Katholieken en de heeren Beelaerts en Schimmelpenninck.

Het spreekt van zelf, dat van anti-revolutionaire zijde de oppositie der roomsch-katholieken niet werd gesteund; maar daarmede is nog ganschelijk niet gezegd, dat wij dweepers worden met de wijze waarop, overeenkomstig het voorstel van den Voorzitter, de Kamer 's lands belang zal behartigen. Het is dezelfde — we drukken het niet te scherp uit — fatale politiek, als onder het vorige Ministerie Toen werd de gesplitste inkomsten-belasting vóór de kieswet geschoven; en nu weder het Personeel eveneens vóór de Kieswet. Wil men de laatste niet doen verongelukken, dan moet de Regeering wel vrij spel gelaten worden met de vooropschuiving van het Personeel, ja dan kan zelfs moeielijk een zelfstandig oordeel over het laatste worden uitgesproken. Ware dus gisteren een voorstel ingediend om het Personeel te behandelen nà de kieswet, het had zeker steun verdiend; maar..... een dergelijk voorstel werd onmogelijk gemaakt, daar de Minister van Financiën — die met den arm in een doek gebonden in de Kamer was verschenen — nadrukkelijk verklaarde aanneming van het voorstel des voorzitters te wenschen.

Zoo bleef er dus niets anders over dan dat voorstel aan te nemen; en zich te verzetten tegen de oppositie, die trouwens met de geopperde bedenking in geenerlei verband stond. Wat wilde toch die oppositie, als wier woordvoerders de heeren Kolkman en Travaglino opstonden? Behandeling van de Kieswet vóór het Personeel? Geen sprake van. Zij wenschte eenvoudig uitstel van behandeling van het Personeel. Waarom? Om zoodoende de afdoening van het Personeel met de Kieswet in het volgende jaar te bemoeielijken? Dat werd niet gezegd.

De heer Travaglino beweerde alleen, dat het niet wel doenlijk zou blijken, om in den tijd tusschen 12 November en Kerstmis het ge-

wichtige wetsontwerp en de staatsbegrootig af te doen, meenende dat voor het personeel een drietal weken noodig zouden blijken.

Dat die redeneering geheel ongegrond is, kan moeielijk worden betwist. Maar vergaten de heeren Travaglino en Kolkman niet, dat zij door hun stemmen voor het voorstel-Lohman, om acht dagen later met het onderzoek der staatsbegrooting te beginnen, zelven den beschikbaren tijd hadden doen inkrimpen?

Intusschen werd het voorstel van den voorzitter door den heer Goeman Borgesius gesteund. Niet van ganscher harte, aarzelend; maar omdat men in de gegeven omstandigheden wel niet anders kon. Dit was juist. Terecht wees de heer Borgesius er op, dat er veel was in te brengen tegen dadelijk behandelen van het Personeel; dat o. a. men het nog niet eens was, hoe de Regeering denkt te handelen ten aanzien van de gemeente-financiën. Maar dit bezwaar zou vooreerst wel blijven bestaan, daar in den eersten tijd die plannen wel niet bekend zouden worden.

Wat de heeren Kolkman en Beelaerts nog inbrachten, sloot zich aan bij hetgeen de heer Travaglino had gezegd. De groote vraag is nu maar of het Personeel in drie weken zal zijn afgedaan; want, te oordeelen naar een uitlating van den heer Travaglino, is de oppositie allesbehalve genegen de hoofdstukken der Staatsbegrooting als credietwetten te beschouwen. Het zou er dus bij de Staatsbegrooting nog wel eens kunnen spannen. Misschien zal de heer Harte aan dit Ministerie dan netjes voorrekenen, hoe het zijn optreden aan de roomsch-katholieken heeft te danken, even als dit door hem geschiedde bij het vermoeiende politiek debat van Januari 1891 tegenover het Ministerie-Mackay.

Wat nu de Indische begrooting betreft, het debat daarover was gisteren al spoedig geëindigd. Slechts twee punten wekken eenige belangstelling. Het eene was door den heer Bahlmann in de discussie gebracht en betrof de kosten voor het opmeten van terreinen, die geschikt geacht worden voor den aanleg van spoorwegen. De heer Bahlmann wenschte dat ook die kosten op de begrooting telkens werden aangevraagd. Zeer terecht werd dit door de Kamer niet gesteund. Een regeering toch kan niet in alles door de Kamer worden gebonden; zij moet toch eenige vrijheid van beweging hebben. En dit geldt vooral tenopzichte van Indië. Het klinkt heel fier, dat de Kamer er is om op de dubbeltjes te letten, en in principe is dit ook zoo, maar als de Kamer zoo treuzelt, alles op de lange baan schuift, is het begrijpelijk dat een Minister eenige vrijheid wil hebben en niet in alles wenscht gebonden te zijn aan een Kamer wier naam is traagheid, gelijk een groot blad het onlangs eens uitdrukte.

Het tweede punt gold het sluiten van een contract met de stoomvaartmaatschappijen *Nederland* en de *Rott. Lloyd*. Het bezwaar van den heer Hintzen was, dat het contract voor langen tijd gesloten was, nl. 5 jaren, waardoor de Minister in strijd gehandeld had met den wensch der Kamer. De Minister antwoordde echter, dat het contract in het voordeel was van den Staat; en daarop zweeg de heer Hintzen, hoewel niet voldaan.

De Indische begrooting werd daarop zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. Met eere was de Minister zeker niet uit den strijd getreden. De aanvallen op zijn beleid waren scherp en zeker niet onverdiend; en niemand had het voor hem opgenomen dan de heer Bastert. De verwerping van de tariefsverhooging met zoo groote meerderheid — 58 tegen 14 stemmen — heeft bovendien voldoende doen uitkomen, dat de Kamer weinig politiek vertrouwen in zijn beleid stelt.

Evenwel dient niet uit het oog te worden verloren, dat de oppositie tegen de tariefsverhooging niet eenstemmig was. De gronden waarop de heer Bahlmann zich er tegen verklaarde, waren toch van geheel anderen aard dan de argumenten van den heer Van Gennep. De laatste verklaarde zich er tegen, niet zooseer om de verhooging van invoerrechten zelve als wel omdat hij niet meer geld wenschte toe te staan aan een Minister, van wien geen hervormingen waren te verwachten. Zoo een Van Dedem de verhooging had aangevraagd, zou de heer Van Gennep hoogst waarschijnlijk haar niet bestreden hebben. Voor een Minister, die er zich toe bepaalt de zaken loopende te houden, behoefden naar het oordeel van dien afgevaardigde de middelen niet versterkt te worden.

De heeren Bahlmann en Meesters gingen van een geheel andere beweegreden uit. Verhooging van invoerrechten, zij het dan slechts met 2 pCt., zou den druk der inlandsche bevolking vermeerderen. Of dit argument serieus was? We weten het niet; maar met den Minister moeten we toch erkennen, dat een zoo geringe verhooging, die neer zou komen op gemiddeld 2½ Cts. per jaar voor iederen inlander, nu juist niet zoo drukkend zou zijn. De bestrijders hadden evenwel een ander argument, dat blijkbaar bij hen zeer zwaar woog. Bij een verhooging van de invoerrechten, zou men zich in Indië toeleggen op de katoenindustrie; en dit nu ware volgens hem een ramp voor de Twentsche en Tilburgsche industrie.

Nu zou de heer Balhmann tegen de verhooging van 6 tot 8 pCt., ja zelfs tot 10 pCt. geen bezwaar hebben, indien het differentieel recht van vóór 1876 maar werd hersteld, en van buitenlandsche manufacturen in Indië 16 pCt. werd geheven. Waar onze industrie niet wordt beschermd, ging het volgens dien spreker niet aan, om haar belemmeringen in den weg te leggen door verhooging van de invoerrechten naar Indië.

Hieruit blijkt, dat de bestrijders verzachtende gronden aanvoerden; en het eind van de zaak was, dat het wetsontwerp werd verworpen. Wat zal de Minister thans doen, nu hij de 12 ton, die de verhooging naar raming zou opbrengen, moet missen. In ieder geval zal wel spoedig een leening moeten worden aangegaan, daar het kastekort nu reeds meer dan 9 miljoen bedraagt.

Vóór het wetsontwerp stemden de heeren Pijttersen, Beelaerts, Reyaards, Schimmelpenninck, Viruly, Truyen, Van Bylandt (Apeldoorn), Michiels, Pijnappel, Van Karnebeek, Rutgers, Bastert en de voorzitter.

Uitvoer van vee.

De *Staatscourant* brengt heden het verblijdend bericht, dat de Fransche regeering de grenzen weer voor den invoer van ons vee heeft opengesteld.

Naar het andermaal heet, zal nu ook spoedig de heropening der Belgische grens volgen, doch in die verwachting leeft men nu al zoo lang, en nog wel op grond van de eigen verklaringen van Minister De Bruyn, doch de zaak wordt intusschen door denzelfden bewindsman op sleeptouw gehouden.

Bij het afdeelingsonderzoek van Buitenlandsche Zaken is ernstig geklaagd over deze onwelwillende houding van België. Men zag in de opgeworpen bezwaren slechts voorwendsels, te minder gemotiveerd door de welwillendheid onzerzijds tegenover de Belgen. Sommigen wilden zelfs bij wijze van vergelding de Belgische aannemers uitgesloten zien van aanbestedingen ten onzent.

En hoe de kans op heropening der Duitsche grens staat?

Ook daaromtrent wacht men in de Memorie van Antwoord meedeelingen van Minister Roëll. Maar gunstig zullen die wel niet zijn, te oordeelen naar de min of meer maltraitante maatregelen, die nog steeds aan de Pruisische grens worden toegepast.

Nog een plan.

De *Volksbanier* oppert, met het oog op de kroningsfeesten in 1898, een plan van geheel anderen aard, dan die we totnogtoe hebben vernomen. Het blad wil namelijk door het Nederlandsche volk een som zien bijeengebracht, die kan dienen als stamkapitaal voor een nationaal pensioenfonds.

»Door zulk een kapitaal met deze bestemming aan H. M. de Koningin op te dragen, zegt de *Volksbanier*, zal men haar naam als Koningin, voor altijd vastkoppelen aan de belangen en het heil der breede schare arbeiders. Hier kunnen de natie en onze wetgevende vergadering samenwerken, om een gedenkteeken tot stand te brengen, dat ten eeuwigen dage den Nederlandschen arbeider zal herinneren aan die heugelijke gebeurtenis."

Invoerrechten in Indië.

Dat de gisteren gevallen beslissing der Tweede Kamer met groote blijdschap is ontvangen in Twente, laat zich nagaan, als men weet dat Donderdagmiddag te Hengeloo nog een vergadering is gehouden van de verschillende kamers van koophandel uit die streek. Resultaat was het afzenden van een telegram aan den voorzitter der Tweede Kamer, waarin de kamers te Enschede, Almeloo, Oldenzaal, Goor, Delden, Rijsen en Hengeloo een dringend beroep deden op de leden van de Tweede Kamer in het belang der katoen-industrie, om te verhoeden dat het tarief van rechten op manufacturen in Indië werd verhoogd.

De katoenindustrie verkeert, zeggen adressanten, thans reeds in zeer moeielijke omstandigheden, zoodat zelfs de geringste verzwaring daarvan haar bestaan in gevaar zal brengen.

Kamers van Koophandel.

In de jongste zitting der Kamer van Koophandel en Fabrieken in Den Haag is door den secretaris een memorie ingediend over de reorganisatie der Kamers van Koophandel. Hij stelt daarom voor, om met het oog op het stilzitten der Regeering in dezen, in November in Den Haag een vergadering bijeen te roepen van de Zuid-Hollandsche Kamer, om een adres aan de Regeering vast te stellen. Daarin zouden onder meer de vragen moeten behandeld worden, of regeling bij de wet gewenscht is, of de zittingen openbaar moeten zijn. of de ressorten der Kamers herziening eischen, wie de geloofsbrieven der leden moeten onderzoeken, of één groote vereeniging der Kamers met permanent bestuur gewenscht is.

De memorie zal in een volgende vergadering worden behandeld.

De Ziekenfondsen in Nederland.

Een belangrijk rapport is verschenen. In 1888 werd door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen een commissie benoemd tot het instellen van een onderzoek naar den toestand en de werking van begrafenis- en ziekenfondsen hier te lande en tot het uitbrengen van een beoordeelend verslag, dat, zoo noodig, de middelen zou aangeven om tot verbetering te geraken. Het rapport omtent de begrafenisfondsen verscheen in 1891. Dat van de ziekenfondsen eischte een nader en verder strekkend onderzoek. Er werd een commissie aangewezen, die haar aandacht zou wijden meer speciaal aan de ziekenfondsen en die zoo mogelijk een model-reglement zou ontwerpen. Tot leden dier commissie werden benoemd de heeren Pr. W. Stoeder, Dr. C. J. Snijders, Dr. G. P. van Tienhoven en Mr. D. A. Ribbe. Deze commissie heeft haar werk ten einde gebracht en het rapport is thans verschenen.

Het rapport behelst een inleiding, waarin de commissie verslag geeft van de wijze, waarop zij haar onderzoek inrichtte. Daarna wordt achtereenvolgens behandeld:

I. Algemeen overzicht der ziekenfondsen;
II. Werkkring der ziekenfondsen en het doel dat beoogd wordt.
III. Het beheer der fondsen;
IV. De financieele toestand der ziekenfondsen;
V. De rechtstoestand der ziekenfondsen;
VI. Gebreken der bestaande ziekenfondsen en voorstellen tot verbetering.

In het slotwoord geeft de commissie de voornaamste beginselen aan, die ten grondslag behooren te liggen aan de eigenlijke zieken- en ondersteuningsfondsen. Een model reglement geeft zij niet, omdat dit voor de eigenlijke ziekenfondsen door de afwijkende plaatselijke toestanden nagenoeg onmogelijk wordt gemaakt, terwijl het voor de ondersteuningsfondsen evenmin wenschelijk is te achten, daar het allicht aanleiding zou geven tot het oprichten van nieuwe ondersteuningsfondsen, zonder de daarbij voor een goede werking onmisbare kennis en ervaring. Bij raadpleging van deskundigen is overigens dergelijk model onnoodig.

Omtrent het *Beheer der Fondsen* teekent het Rapport o. a. het volgende aan:

De wijze, waarop de besturen der ziekenfondsen worden gevormd, loopt zeer uiteen. Het eenvoudigste is wel de regeling bij de overgroote meerderheid der z.g. doctorsbussen ten plattelande. waar de geneesheer-ondernemer het geheele bestuur aan zich houdt of daarmede een ander persoon, meestal tevens bode, belast. Bij fondsen, ondernemingen van geneesheeren en apothekers onderling, vindt men in regel verschil, naarmate er slechts zeer enkele of meerdere deelnemers zijn. In het eerste geval berust het geheele beheer, en daarmede het bestuur, of bij een der deelnemers (in den regel een apotheker), die dan natuurlijk aan de anderen rekening en verantwoording moet doen, òf de deelnemers regelen te zamen alles, òf wel zij laten het bestuur - vooral indien er slechts één geneesheer en één apotheker of meerdere geneesheeren en één apotheker of meerdere apothekers en één geneesheer zijn — aan een z. g. ondernemer, die feitelijk niet meer dan bezoldigd beambte (dikwijls tevens bode) is.

Vele fondsen worden ook bestuurd door de mannen, die, onbaatzuchtig, tot de oprichting besloten en zich zelf verder aanvullen, hetzij op vaste tijden, hetzij als een plaats openvalt.

Toezicht op het bestuur wordt dikwijls in het geheel niet uitgeoefend of slechts in naam. In het geheel niet bij de doctorsbussen ten plattelande, waar de geneesheeren de eenige belanghebbenden bij een goed beheer zijn. Niet veel beter is het ook bij verscheidene onderlinge fondsen, vooral eigenlijke ziekenfondsen, wier financieel beheer trouwens van meer belang is dan dat der eigenlijke ziekenfondsen, is de controle over het algemeen scherper.

De inning der premiën geschiedt bij de fondsen op tweeërlei wijze. Zij worden nl. òf door boden opgehaald, òf zij moeten bij den penningmeester of anders daarvoor aangewezen bestuurs- of gewone leden, worden bezorgd. Deze laatste regeling komt vooral voor bij vele ondersteuningsfondsen, en wel in het bijzonder bij de vakvereenigingen.

Misbruiken der boden, waarover bij de begrafenisfondsen zoo zeer geklaagd wordt, komen hier veel minder voor. Dat ze intusschen niet geheel ontbreken, bleek o. a. in het najaar van 1892, toen de boden van een ondernemer van een Rotterdamsch ziekenfonds, ten gevolge van oneenigheden met dezen, hun ontslag namen en meer dan 2/3 van de ± 3000 leden bewogen, zich bij andere fondsen te laten inschrijven.

Voor ons Landbouw.

De heer W. Kooyman, landbouwer in de Hoeksche Waard, werpt in de Autir. *Maas- en Merwebode* het denkbeeld op, om tot instandhouding van onzen kwijnenden land- en tuinbouw een »landorganisatie" in het leven te roepen.

Naar zijn meening zouden bij goede organisatie millioenen meer uit onzen landbouw te halen zijn. »Duizenden H.A. goed bouwland gaan als 't ware verloren door ondoelmatige bewerking en bemesting."

Ziehier in hoofdtrekken het plan van den heer K.:

Men benoemt een commissie, die belast is met het in pacht nemen van het land. De heeren grondbezitters, die hun land onder organisatie wenschen te verhuren, vervoegen zich bij de comm. Het land wordt onder langen termijn verhuurd, opdat de verbetering ten voordeele van den gebruiker zou komen en deze daardoor zou worden aangespoord tot betere bewerking.

Maar wat zal de commissie doen in geval van kwade posten, veroorzaakt door ongeluk of kwaadwilligheid? Daarvoor zou men de landpacht met 10 pCt. kunnen verhoogen, waardoor een reservefonds ontstond, als waarborg van betaling. De comm. houdt toezicht op de goede behandeling van het land. Dit zou den landeigenaar ook wel 10 pCt. waard zijn. Zoodoende kreeg men een reservefonds van 20 pCt. van den pacht. Zou het dan nog niet mogelijk zijn, ook uit die 20 pCt. de ouden van dagen een pensioentje te verzekeren, 't welk wederom de armenlasten zou verminderen.

Maar hoe komen wij nu tot vermeerdering van voortbrengselen?

De landbouw moet zoo ingericht worden door de organisatie, dat ieder landbebouwer zichzelven voldoende mest voor zijn land verschaft.

Om dit duidelijk te maken zullen wij eens 8 H.A. land afzonderen en verhuren in 2 perceelen; 4 H.A. aan A. en 4 H.A. aan B. A. bebouwt zijn land op den thans bestaanden voet, B. onder organisatie.

A. heeft noodig ter bebouwing 1 paard, dat noodig heeft ½ HA. voor wintervoer, zoodat 3 H.A. resten ter bebouwing.

Hiervan brengt

1 H.A.	tarwe op waarde	*f* 150
1 H.A.	aardappelen	» 350
1 H.A.	zomergewas	» 150
	Totaal opbrengst	*f* 650

B. schaft 3 koeien aan en bezaait 1 H.A. met groenvoeder en houdt zijn beesten op stal of in een hok bij de woning. B. krijgt dan 2maal zooveel mest als A. en van veel beter hoedanigheid bovendien.

Daarenboven trekt B. aan melk		*f* 300
3 H.A.	1 H.A. tarwe	» 150
	1 H.A. aardappelen	» 350
	1 H.A. zomergewas	» 150
	Totaal opbrengst	*f* 950

B. trekt alzoo *f* 300 meer van de 4 H.A. dan A. B. heeft evenwel per H.A. *f* 60 noodig voor spitten, dat wordt over 3 H.A. *f* 180, zoodat B. *f* 120 meer over heeft dan A., welke we kunnen rekenen noodig te zijn voor wintervoer voor de 3 koeien.

Voor het overige staan de werkloonen gelijk.

Door de organisatie behaalt B. het voordeel, dat hij voldoende mest voor zijn land heeft en wel mest, die veel beter is dan die van A. Het land van B. zal daardoor in vruchtbaarheid winnen en dat van A. verliezen.

De thans bestaande manier van landbouw geeft slechts werkzaamheden van April tot half October, dan geeft de boer zijn werkvolk gedaan tot het volgende jaar April, ten minste 7 arbeiders van de 10.

Door de bewerking volgens B. is het werk over 't geheele jaar beter verdeeld.

Vervolgens betoogt de heer K., dat de organisatie niet te duur zal worden voor den landbouw; dat een inrichting van het boerenerf mogelijk is, waarbij men het zonder paard stellen kan; en dat b.v., als de Hoeksche Waard naar zijn plan bebouwd werd, dit een meerdere opbrengst van *f* 250,000 zou verzekeren; waarvan *f* 180,000 ten goede komen zou aan den werkman.

Persoonlijk de handen uit den mouw steken, en zorgen voor voldoende stalmest van koeien — dat is, naar de heer K. meent, de weg van uitkomst voor onzen lijdenden landbouw.

Het is niet onwaarschijnlijk, dat, vooral deskundigen, wel bezwaren tegen het hier ontwikkelde denkbeeld zullen weten aan te voeren. Dit neemt evenwel niet weg, dat het steeds van belang blijven zal, ook over het moeielijke landbouwvraagstuk de stem te hooren van de mannen, die dagelijks de moeielijkheden op dit gebied te zien en te tasten krijgen. In hun denkbeelden vindt men allicht iets, dat tenminste bij pogingen tot verbetering mede in aanmerking verdient te komen.

Mr. J. H. Valckenier Kips. benoemd hoofdredacteur van het *Utr. Dagbl.*, heeft bij bericht van 21 October jl. zijn ontslag genomen als lid van den Haagschen gemeenteraad.

Gisteravond hield de kiesvereeniging *Nederland en Oranje* te Rotterdam, haar jaarvergadering, die om verschillende redenen geruimen tijd had moeten worden uitgesteld.

Uit de jaarverslagen van den Secretaris en den Penningmeester bleek, dat het ledental iets was vooruitgegaan en het tamelijk groot te kort van vorige jaren, dit jaar met *f* 167.10 was verminderd. De toestand der Vereeniging kan dus alleszins gunstig worden genoemd.

Het voorstel van het bestuur om de vereeniging lid te doen worden van de vereeniging »De Hollander," werd, met op een na, algemeene stemmen goedgekeurd.

Tengevolge van de koninklijke goedkeuring op de gewijzigde statuten, trad het bestuur af.

Als leden des bestuurs werden herkozen de heeren T. Tromp, G. W. van Rijnberk, J. E. van de Graaf, H, Dane en Fred. Bult.

Gekozen werden de heeren D. Schilt en W. C. Cospijn.

Het voorstel van het Raadslid Siccama om de Kermis te Grijpskerk op Zondag af te schaffen, is door den Raad verworpen.

De Vereeniging tot afschaffing van sterken drank heeft te Amsterdam haar jaarvergadering gehouden.

Besloten is o. a. om ook bij verkiezingen zooveel mogelijk den invloed der vereeniging te doen gelden.

Met meerderheid van stemmen is nog de volgende motie van den heer Hofstra van Haarlem aangenomen:

»De algemeene vergadering, van oordeel, dat het openen harer samenkomsten met gebed in strijd is met het aangenomen artikel 8 van het reglement, gaat over tot de orde van den dag." De vergadering was nl. met gebed geopend door Ds. Montagne, van Middelburg.

Gemengd Nieuws.

Amsterdamsche Sigarenmakers. Het bestuur van den Ned. R. K. Volksbond heeft in het hangend geschil tusschen patroons en werklieden in de tabaks- en sigarennijverheid te Amsterdam het volgende bemiddelingsvoorstel gedaan:

1. De patroons verbinden zich de werkkrachten, die zij in hunne industrie behoeven, te betrekken uit de georganiseerde Tabaksbewerkers-vakvereenigingen, zoolang deze hun een voldoend aantal wel bekwame werklieden kunnen leveren; bij tekortkoming van arbeidskrachten aan den kant der genoemde vakvereenigingen, behouden zij zich vrijheid van handelen voor.

2. Om deze verbintenis uitvoerbaar te maken en deszelfs naleving te kunnen controleeren, zal elke Tabaksbewerkersvereeniging een eigen arbeidsbeurs hebben. Van de plaats, waar deze gevestigd zal zijn, en de naam van deszelfs hoofdbestuurders zullen de patroons steeds behoorlijk op de hoogte worden gehouden, of wel deze bureaux kunnen maandelijksche of halfmaandelijksche staten uitgeven betreffende de beschikbare werklieden. Dit zou tevens zijn een stap nader tot de kennis van den plaatselijken toestand van het vak.

3. Werkgever en werknemer hebben elk voor zich het recht de verbintenis te verbreken, mits minstens acht dagen vooruit daarvan aan de wederpartij kennis gegeven worde. Daar de patroon echter wel eens in de onmogelijkheid kan komen deze verbintenis na te leven, b. v. door verkoop der onderneming, door handelscrisis als anderszins, zal hij gerekend worden zijn verbintenis te hebben nageleefd wanneer hij bij plotseling ontslag de betrokken werklieden een som uitkeert, gelijkstaande met hetgeen zij gemiddeld per week verdienden.

4. Geen werkgever zal, zoolang vrijheid van meening op staatkundig en godsdienstig gebied in Nederland heerschende blijft, een werkman mogen ontslaan alléén om zijne godsdienstige of staatkundige begrippen. Wanneer deze echter door propageeren of pressie uitoefenen, door spotten met of schimpen op de meening van anderen, door vloeken of lasteren aanleiding geeft tot ergernis en twist op de werkplaats, dan zal deszulke tot herstel der goede orde en van den kameraadschappelijken geest ontslagen kunnen worden, echter niet dan na onderzoek en na ten tweeden male bij gesloten brief, door den werkgever geteekend, gewezen te zijn op de mogelijkheid tot ontslag.

Baten deze maatregelen niet, dan zal het ontslag acht dagen na de tweede waarschuwing intreden. Bij geweldpleging, oneerlijkheid, herhaalde dronkenschap, vrijwillig en herhaaldelijk verzuim of onbekwaamheid, zal gehandeld worden naar de omstandigheden van het ooogenblik.

Bovendien meent bestuur van den genoemden bond, dat het voor de verstandhouding wenschelijk zou zijn eenige kleinere grieven der tabaksbewerkers, die door het dagelijks wederkeeren groote grieven worden, ook op te ruimen.

Ondertusschen hebben de Sigarenmakers zelf een belangrijken stap gedaan in de richting tot oplossing der crisis. Zij *hebben den eisch van Bondsfabrieken laten vallen.* Of men nu langs den weg van onderhandeling aan het einde der staking komen zal? Het is voor de lijdende gezinnen te hopen.

Werkliedenlokaal. Door B. en W. wordt aan den Raad voorgesteld in de nabijheid van het Entrepôtdok een gebouw te laten inrichten, dat geëxploiteerd zal worden door den Volksbond tot bestrijding van drankmisbruik, en dat voornamelijk zal dienen om de werklieden aan het Entrepot bij huur of uitbetaling van loon een onderdak te bezorgen. De kosten bedragen *f* 6000; als huur betaalt de Volksbond *f* 250 per jaar. De kosten worden gevonden uit de inkomsten van het Entrepot; waaronder ook de huur, door den Volksbond te betalen, zal worden gebracht.

Een dievenbende. Dezer dagen deelden wij mede dat de hondenfokkerij alhier, tijdens de afwezigheid van den directeur, geheel was afgebroken, en alles was verdwenen. De Amsterdamsche politie heeft niet minder dan 11 personen in hechtenis genomen, die van dezen brutalen diefstal worden verdacht.

Een vergissing. Men meldt uit Maastricht aan de *Limb. Koer.*:

Woensdagnamiddag werd bij den directeur der belastingen om hulp verzocht voor het grenskantoor Eysden. De aanvraag voor gemelde assistentie vond hierin hare oorzaak:

De aldaar gestationneerde rijks-ontvanger Jhr. Van Kinschot is door eenige onverlaten op een laaghartige manier aangevallen en vreeselijk mishandeld. Met een bijl hebben de booswichten een zijner voeten als 't ware verbrijzeld, zoodat een operatie noodzakelijk zal zijn. Zij horloge en portefeuille werden hem ontnomen, doch dicht in de nabijheid van de plaats des aanvals teruggevonden. Hoogst vermoedelijk zal Jhr. Van Kinschot naar het gesticht Calvariënberg alhier getransporteerd worden.

Aangezien er op het oogenblik geen enkele surnumerair, aan de directie der belastingen alhier verbonden, beschikbaar is, is om assistentie aan het Ministerie van Financiën getelegrafeerd.

Nader wordt gemeld, dat de mishandeling aan een vergissing zou zijn toe te schrijven. De daders hadden, zegt men, den verkeerden persoon voor.

De aanranding. De man die deze week in het Haagsche Bosch zou zijn aangevallen, is gister in het Ziekenhuis te 's-Gravenhage door den commissaris van politie, op wiens bewakingsgebied het feit voorgevallen zou zijn, in verhoor genomen. Volgens de verklaringen van den mishandelde, een te Wassenaar wonende tuinman, heeft hij zich Dinsdagavond jl., na eenige boodschappen in de stad te hebben verricht, op weg begeven naar Wassenaar, en op den Leidschen straatweg, ter hoogte van de naar Clingendaal voerende laan, een slag tegen het hoofd gekregen die hem bewusteloos deed neerstorten. Uit dien toestand kwam hij eerst bij toen hij eene hevige pijn gevoelde, waarna hij eenige gedaanten zich ijlings zag verwijderen. Het bleek hem toen dat hij vreeselijk mishandeld was. Zoo goed en kwaad het ging, vervolgde hij zijn weg naar Wassenaar; vertelde aan zijne hospita — hij leeft sinds eenige jaren gescheiden van zijne vrouw — niets van het gebeurde, maar begaf zich te bed. Toen den volgenden ochtend zijn baas hem kwam halen om naar het werk te gaan, deelde hij, door pijn niet in staat het bed te verlaten, dezen het voorgevallene mede, die hierop de hulp van een geneesheer inriep, door wien 's mans overbrenging naar het Ziekenhuis te 's-Gravenhage dringend noodzakelijk werd geoordeeld.

Meer inlichtingen konden door den verwonde, wiens toestand voor het oogenblik bevredigend is, aan de politie niet worden verstrekt.

Dynamiet. Door den kantonrechter te Schiedam is de gezagvoerder van het schip *De Maas*, wegens het gelijktijdig vervoer van ontstekingsmidddelen en dynamiet, bestemd voor de bewaarplaats te Rozenburg, veroordeeld tot *f* 50 boete.

Gestrand. Op de Terschellinger buitengronden is de Duitsche stoomboot *Thasos* gestrand. Daaromtrent meldt men de volgende bijzonderheden:

Reeds spoedig gaf het zijn hachelijken toestand te kennen door het afsteken van vuurpijlen, dat door de kustwacht oogenblikkelijk werd opgemerkt en gerapporteerd. De plaatselijke reddingscommissie gaf onmiddelijk last dat de reddingsboot van Westterschelling naar de plaats des onheils zou vertrekken. De boot daar gekomen, werd dadelijk in zee gebracht. De branding was hevig. Daar echter de sleepboot *Assistent* en vele visschersvaartuigen bij de stoomboot lagen en reeds hulp verleenden keerde de reddingsboot naar het strand terug. Daar de vloed intrad, werd de stoomboot vlot en trachtte verder te stoomen, doch zat dadelijk weer. Nu nam de sleepboot *Assistent* haar op sleeptouw, maar toen zij in vlot water kwam, zakte zij met het achterste gedeelte in de diepte. Nu wilde de bemanning en passagiers, uit 27 koppen bestaande, met eigen boot het zinkende schip verlaten, doch daar de talies onklaar raakten, ging de boot over zij en viel de geheele bemanning in zee. Allen werden door de visscherlui W. Zeeders, A. de Beer en Ch. Kuiper opgepikt en behouden op Terschelling aangebracht, behalve twee passagiers en één van de bemanning, die hun dood in de golven vonden.

Kerknieuws, enz.

Gerref. Kerken. *Beroepen:* Te Passaic (N.Am.), J. Contant, te Biezelinge (gem. Kapelle).

Ned. Herv. Kerk. *Drietal:* Te Stadskanaal (cl. Onderdendam), D. Beukema, te Oosterhesselen; H. J. Brinkerink, te Neede, en J. Steehouwer, te Koekange.

Beroepen: Te Gameren (cl. Zaltbommel), J. Draaisma, te Steenwijk. — Te Bladel, als hulpprediker, A. van Wijk, cand. te Leiden. — Te Aartswoud (cl. Hoorn), J. C. Voorduijn, cand. te St.-Anna (bij Nijmegen). — Te Hooge-Zwalewe, P. J. Kromsigt, te Scherpenisse. — Te Gorinchem (vac.-Gravemeijer), G. Nijhuis, te Veenendaal. (Vac.-De Lange), C. J. Leenmans, te Hoogeveen.

Aangenomen: Naar Krimpen aan de Lek (cl. Gouda), door A. J. van Wijaarden, te Mijdrecht (cl. Utrecht). — Naar Enkhuizen, door R. W. Coolenbrander, te Brielle. — Naar Ursem, door A. Stramrood, cand. te Hoogekarspel.

Bedankt: Voor Marken (cl. Edam), door J. D. J. Idenburg, te Ter Aa (cl. Utrecht). — Voor Oudega en Kolderwolde (cl. Sneek), door G. Tjalma, te Veen. — Voor Callantsoog (cl. Alkmaar), door Tj. de Boer, te Dirkshorn. — Voor Hoogersmilde, door J. Vossers, te Schoonoord (Drenthe).

Kerkeraden wordt beleefdelijk verzocht, onze Redactie bericht te willen zenden van alles, wat op het beroep van Dienaren des Woords betrekking heeft.

Schoolnieuws.

De heer J. P. Moens te Oud-Delftshaven is benoemd tot onderwijzer aan eene Christelijke school te Rotterdam.

De eerste school, gesubsidieerd door de Vereeniging tot stichting en instandhouding van scholen met den Bijbel in Frieslands Z. O. hoek — die te Gorredijk — zal 30 Oct. a.s. worden geopend.

Aan de Martha-stichting te Alfen aan den Rijn is door een onbekenden gever *f* 6000 en eene onbekende geefster *f* 5000 gelegateerd.

Bevorderd te Leiden tot docter in de rechtswetenschap met proefschrift: »Sneek en het Sneeker Stadsrecht," de heer Age S. Miedema, geboren te Sneek.

De Utrechtsche Universiteit heeft den hoogleeraar Moltzer door den dood verloren. De heer H. E. Moltzer leed aan een pijnlijke nierziekte, die hem tot het diep treurig besluit moet hebben gebracht een einde aan zijn leven te maken. Zijn lijk is uit de Singelgracht opgehaald.

Akte-examens lager onderwijs.

's-Gravenhage, 25 Oct. Geëx. 6 cand. Toegelaten de dames T. D. de Jong en A. P. Voet, beiden te Dordrecht; J. Gompel, te Rotterdam; J. van Eck, te 's-Gravenhage, en J. Kloots, te Leiden.

Amsterdam, 25 Oct. Geëx. 6 cand. Geslaagd 2, nl. de heeren P. J. J. Haaren, te Hoorn, en J. Blokker, te Berkhout.

Leger en Vloot.

Bij Koninklijk besluit is: 1. de kapitein C. J. P. Kaub, van het 3e reg. veld-artillerie, op zijne aanvrage, op pensioen gesteld en het bedrag van het pensioen bepaald op *f* 1560 's jaars; en 2. dien kapitein, gerekend van den dag waarop zijn pensioen ingaat, de rang verleend van majoor.

— Benoemd, bij het wapen der artillerie, bij het 3de reg. vest.-artillerie, tot kapit., de eerste-luit.-adjud. J. W. Verff, van het 3e reg veld-art.; tot eerste-luit., de tweede-luit. H. H. O. Kloppenburg, van 4de reg. vest.-artillerie.

Familie-Berichten.

GETROUWD. 26 Oct. D. Wijnbeek en W. Burger, Amsterdam. — H. Meyer en P. Bakker, Makkum. — H. W. B. M. Leygraaff en M. A. C. Strieber, Goes. — J. M. A. Loggere en A. Claus, Nieuwer-Amstel. — P. Pluim en E. Buller, Baarn-Amsterdam. — G. Worm en M. G. v. Poelwijk, Nieuwer-Amstel.

BEVALLEN. 93 Oct.: A. Dicke-Kalis, D., Dordrecht. — 24 Oct.: H. M. Jansen-Eeirond, Z., Amsterdam. — G. E. Rehagen-Castenberger, D., Amsterdam.

OVERLEDEN. 20 Oct. G. Witsmeer-Over, 77 j., Winkel. — 21 Oct.: Tj. Terpstra, 4 j., Stiens. — 22 Oct.: C. N. Donkers, 21 j., Arnhem. — P. Hordijk, 83 j., Vessem. — J. L. Müller, 56 j, Dokkum. — 23 Oct.: J. E. Schoonejongen, 20 j., Middelharnis. — I. P. Binkhorst, 64 j., Oosterhout. — H. J. G. Ras-Leembruggen, 34 j, Amsterdam.

Thermometerstanden:

Te Amsterdam, hedennacht 12 uur 38°; 3 uur 34°; hedenmorgen 9 uur 43°; hedenmiddag 1 uur 47°.

Standen van hedenochtend 8 uur:

Deltzijl 36°; Groningen 33°; Helder 39°; Amsterdam 43°; Utrecht 33°; Vlissingen 41°; Maastricht 40°.

Telegrammen.

Londen, 25 Oct. In een officieele kennisgeving wordt verklaard, dat aan het departement van buitenlandsche zaken niets bekend is omtrent de bepalingen van een nieuw Russisch-Chineesch verdrag, zooals die in een telegram uit Hongkong aan de *Times* worden vermeld.

New-York, 25 Oct. Een telegram uit Havana meldt, dat de kanonneerboot *Caridad* is gestrand bij Cradonas. De bemanning wist zich in sloepen te redden. Men zal het vaartuig trachten vlot te brengen als er hulp gekomen is.

Rome, 25 Oct. Graaf Lanza di Busca, gezant te Berlijn, is volgens de bladen ter beschikking gesteld van den minister van buitenlandsche zaken.

Londen, 26 Oct. 3 tarweladingen aan de kust ten verkoop aangeboden en 7 aangekomen.

Londen, 26 Oct. Lijnolie. Uitvoer deze week 54 ton, waarvan ■ ton naar Rotterdam.

Beetwortelsuiker Oct. lev. 10/7½.

Liverpool, 26 Oct. Katoen. Verkocht 8,000 bn., invoer 1000 bn.

Liverpool, 26 Oct. (2e dep.) Katoen. Verkocht 8,000 bn., op spec. 500 bn.

Amer. any port. L. M. C. lev. Oct./Nov. 4.34, Dec./Jan. 4.34, Febr./Maart 4.36, April/Mei 4.38, Juni/Juli —.—.

Berlijn, 26 Oct. (Slotkoersen). Rogge, Oct. 119.25, Mei 125.75. Raapolie, Oct. 46.50. Mei 45.90. Tarwe, Oct. 144.25, Mei 150.75. Spiritus, loco 33.40, Oct. 37.50, Mei 38.40.

Wissel Amsterdam 2/m. 167.85, kort 168 35

Bremen, 26 Oct. Petroleum, loco 6.30 brief.

Reuzel, Wilcox loco 31¾, Armour —.—.

Spek, short clear middles loco 27—, long do. —.—.

Keulen, 26 Oct. Tarwe, vreemde 15.25, Rogge, dadelijk vreemde 13.—. Raapolie dadelijk 50.—, Oct. 48.80. Mei 48.30.

Weersgesteldheid: Betrokken.

Rijnhoogte ten 11 ure 0.82.

Parijs, 26 Oct. Raapolie, loop. mnd. fr. 52.75, Nov. fr. 52.75, Nov./Dec. fr. 52.50, 4 eerste maanden fr. 53 25.

Lijnolie, loop. mnd. fr. 50.75, Nov. fr. 49.50. Nov./Dec. fr. 49.50, 4 eerste maand. fr. 48.75.

Spiritus, loop. mnd. fr. 32.25, Nov. fr. 32.50, Nov./Dec. fr. 32.75, 4 eerste maand. fr. 33.50,

Suiker 88°° dadelijk fr. 28.75 à 29.—, witte No. 3 loop. mnd. fr. 31.75, Nov. fr. 31.80, 3 mnd. van Nov. fr. 32.10, 4 eerste maand. fr. 32.75, geraffineerd fr. 100.50 à 101.—.

Meel 12 merken, loop. mnd. fr. 43.25, Nov. fr. 43.30, 4 mnd. van Nov. fr. 43.60, 4 eerste maand. fr. 43.90.

Tarwe, loop. mnd. fr. 19.25, Nov. fr. 19.25, 4 mnd. van Nov. fr. 19.30, 4 eerste maanden fr. 19.60.

Rogge, loop. mnd. fr. 10.50, Nov. fr. 10.60, 4 mnd. van Nov. fr. 10.90, 4 eerste maanden fr. 11.25.

Newyork, 25 Oct. (Slotkoersen). Beleening Staatseffecten 2—, do. andere effecten 2—, Wissel op Londen 60/d. 4.87¼, id. op Parijs 5.18⅜, id. op Berlijn 95¼, 4 pCt. Amerika 111¾, Atchison Topeka Santa-Fé 20½, do. second. Mortg. Bonds A. 32— do. 4 pct. general Mortg. 80—, Baltimore en Ohio Aand. 60—, Canada Southern A. 55¾, Can. Pac. Sp. Aand. 59¼, Central Pac. dito 17½, Chic. N.-Western pref. A. 147½, Chic. Milw. St. Paul. gew. A. 76¼, Denver & Rio Grande gew. A. 15¼. Denver & Rio Grande pref. A. 52—, Illinois Central A. 100—, Louisv. & Nashv. gew. A. 59½, Michigan Central A. 98—. Miss.-Kansas & Texas A. 16⅛, Erie-Spoorw. A. 13½, N.-Y. Ont. West. gew. A. 17¾. Norfolk & West. pref. A. 13½. Manitoba Minneapolis A. 113—, Union Pacific. A. 13⅛, Wab. St. L. & Pac. pref. 21¾.

Newyork, 25 Oct. Katoen. Dagel. ontvangst 37000 bn., dag. uitvoer n. Gr.-Britt. 13000 b., do. naar het vasteland 40000 bn., middl. Upland 8 9/16, do. N.-Orleans 8 5/16, op lev. Oct. 8.43, op lev. Jan. 8.57, Petroleum, geraff. in kn. 7.50, pipe line cert. lev. Nov. 125—, geraff. 7.10, te Philadelphia 7.05, Terpentijn 28¾, Reuzel Western Steam 5.95— Talk 4¼, Mais Western 40½, per Oct. 39—, per Nov. 38½, Suiker 96 pCt. Centrifugal 3½, Muscovados 3⅛. Tarwe, voorjaar No. 1 Northern 68⅞, roode winter 70½, lev. loopende maand 67—, Nov. ——, Dec. 67⅞, Jan. ——. Koffie Rio 7 low ord. Oct. 14.80 a 14 85, Dec. 14.50 a 14.55, No. 7 15⅝. Meel voorj. 2.70. Tin, Straits 14.55. Zilver 67½. Vracht naar Liverpool per bushel 3¼ d., naar Londen 3½ d., voor Katoen 7/64. Koper 11.87½ a —.—.

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam, 26 Oct. Tarwe per 2400 KG. op levering November *f* 148, —, —. Maart 156, 155, —, —, —.

Rogge per 2100 KG. op levering Oct. *f* 97 98, —, —, Maart *f* 103, 104, 103, —.

Koffie good ord. Java 55¼ c., good average Santos 47 c.

Afgedaan 44 bn. Djamoes, 62 bn. Kenongo, 176 bn. Soember Petong. 75 bn. Berni Gabroe ex Koningin Regentes; 453 bn. Java ex div. schepen, 390 bn. Ngrangkah, 38 bn. Tjilangkap Liberia, 47 bn. Bodeg, 78 bn. Moenggoer, 21 bn. Terwidie, 13 bn. Ampel Libera, 4 bn. Soember Telego, 1 b. Karang Dinoyo ex Titan, 511 bn. Panggoeng Sarie ex Ardjoena, alles Java

Katoen vast gestemd.

Petroleum onveranderd.

Suiker prijshoudend, Oct. *f* 12⅝, Jan./Maart *f* 13 3/16 gedaan.

Tin stil op onveranderde prijzen.

Amsterdam, 26 Oct. Aardappelen. De prijzen zijn:

Friesche Zaaiers *f* 1.25 a .—.
Zeeuwsche Spuische Jammen *f* 2.40 a 2.50.
Zeeuwsche Blauwe *f* 1.90 a 1.95.
Flakkeesche Jammen *f* 2.15 a 2.30.
Geldersche Blauwen *f* 1.70 a 1.80.
Geldersche Champions *f* 1.40 a 1.50.
Pruissische Hamburgers *f* 2.40 a 2.50.
Pruissische Roode *f* 1.70 a 1.75.

Aanvoer 14 ladingen. Handel matig.

Schiedam, 25 Oct. Moutwijn *f* 8.25, Jenever *f* 12.25, Amsterdamsche proef *f* 13.75 per HL. zonder fust of belasting. Spoeling commissie *f* 1.— per ketel.

Noteering van den Brandersbond.

Moutwijn *f* 8⅛ a *f* 8¼ per HL. zonder fust of belasting.

Kralingen, 25 Oct. Van 19 Oct. tot en met 25 Oct. werden ter markt aangevoerd 143 zomer- en 25 winterzalmen; Zomerzalm gold *f* 0.70 a 2.10, kleine *f* .— a .—, winterzalm *f* 2.35 a 3.50, St. Jacobszalm *f* .— a .— per ½ KG.

Dordrecht, 25 Oct. De prijzen van boter zijn: gras, stukken van ½ kilo 80 a 65 c., tonnen van 10 kilo *f* 13.50 a 12.—, hooi, stukken — a — c., tonnen *f* .— a —.—, wei, stukken 62 a 58— ct., aanvoer 1409 stukken en 35 tonnen. Kunstboter 35 a 30 ct. Eieren *f* 7.50 a 7.— per 100 stuks.

Alkmaar, 25 Oct. Granen. Aanvoer 3503 HL. Tarwe *f* 6.— a 7.——, rogge *f* 4.50 a 4.90, gerst *f* .— a *f* .—, id. Chev. *f* 4.— a 4.75—, haver *f* 2.25 a 3.—, boonen: paarden- *f* 4.70 a 4.90 - bruine- *f* 10.— a 11.—, citroen- *f* 13.— a —.—, duiven- *f* 5.75 a .—, witte- *f* 12.— a 14.—, zaden: kanarie *f* 7.50 a .—, rood mosterd *f* 9.— a 15.15, geel do. *f* 7.50 a .—, kool- *f* .— a —.—, lijn- *f* .— a —.—, karwij- *f* 13.50 a —.—, blauw maan- *f* 7.—— a .—, groene erwten *f* 8.50 a 16.—, grauwe dito *f* 14.— a 17.—, vale do. *f* 8.75 a 10.25, witte do. *f* —.— a —.—.

Alkmaar, 25 Oct. Kaas. Aanvoer 500 stapels, wegende 160000 kilo; prijs van kleine *f* 31.—, commissie *f* 30.—, middelb. *f* 31.50.

Leeuwarden, 25 Oct. Boter. Aangevoerd 343¼, 106⅛, 34 1/16 vn.; prijs *f* 56.50 a —.—.

Kaas. Aangevoerd 23897 kilo; nagel *f* 23.— a 26.—, kruid *f* 22.— a —.—.

Leiden, 26 Oct. Boter. 1e kw. *f* 56 a *f* 62 per ¼ vat, *f* 1.40 a *f* 1.55 per kilo, 2e kwal. *f* 48 a *f* 54 per ¼ vat, *f* 1.20 a 1.35 per kilo.

Heerenveen, 26 Oct. Boter. Heden zijn de prijzen als volgt: landbouw, 1e keur *f* 55.50 a 56.—, 2e keur *f* 54.50 a —.—, 3e keur *f* 52.50 a —.—, 4e keur *f* 51.— a —.—.

Concurrent, 1e keur *f* 56.— a —.—, 2e keur *f* 54.50 a —.—, 3e keur *f* 52.50 a —.—, 4e keur *f* —.— a —.—, 5e keur *f* —.—.

Veldman *f* 55.— à —.—, —.—

Mastenbroek, 24 Oct. Hooi en Stroo. Voor prima Kampereil. Hooi wordt besteed *f* 10.— a *f* 11.50, uit Mastenbroek, Genemuiden en Grafhorst, 1e kw. *f* 8.50 a 10.—; 2e kw. *f* 7.— a 8.50, Stroo *f* 8.— a 9.— per 1000 ½ KG. vrij spoor of scheep.

Beurs-Overzicht.

Zoowel buitenl. Staatsfondsen als Amerik. sporen verkeerden heden in tamelijk vaste stemming, hoewel er zeer weinig omging.

Mijnwaarden flauw.

Nat. Staatsfondsen vast.

Buitenl. ⅛ a ½ beter.

Lager: Aand. Cult. 1½, Langkat Cult. 2¼, Petroleum 10, Galicié 1½, Transvalia 4, South Standard 1.

Hooger: Amst. Deli 2½, Delimij. 7, Senembah 1.

Binnenl. sporen stil.

Russische vast. Amerik. sporen ¼ a 1 hooger.

Tramways Omnibus 4 beter.

Coupons 21075, 21075.

Gasgloeil. 195, 212, 200 Panama 3½ Kediri 125, Banque aux 116½, Budapest 101 1/16 3/16, Rel. Z. W. 21.

Prol. 3.

Scheepstijdingen.

BINNENLANDSCHE HAVENS.

Ymuiden, gearriveerd 25 Oct, *Teutonia*, (s) Zwarte Zee; *American*, (s) New-York; *Mimi*, (s) Iggesund. 26 Oct., *Agenoria*, (s) Umea.

Vertrokken 25 Oct., *Christiania*, (s) Christiania. 26 Oct., *Neptun*, (s) Bremen; *Kinghorn*, (s) Leith.

Nieuwe Waterweg, gearr. 25 Oct. *Ptarmigan*, (s) Manchester; *Charlois*, (s) Newyork; *Alexandra*, (s) Stettin; *Julio*, (s) Carthagena; *Whimbrel*, (s) Liverpool. 26 Oct. *Cumeria*, (s) Odessa.

Vertrokken 25 Oct. *Stella*, (s) Lubeck; *Ingerid*, (s) Bergen; *Johanna*, (s) Christiania. 26 Oct. *Ægir*, (s) Gothenburg; *Corrientes*, (s) Hamburg.

BUITENLANDSCHE HAVENS.

Demerara, vertrokken 22 Oct., *Nonpareil*, (s) Londen.

Malta, gepasseerd 25 Oct., *Barnesmore*, (s) Ibraïl naar Amsterdam.

Lizard, gepasseerd 25 Oct., *Saba*, (s) Sapelo naar Amsterdam. 26 Oct., *Tabasco*, (s) Baltimore naar Rotterdam.

Colon, vertrokken 22 Oct., *Labrador* (s) Havre.

Drammen, vertrokken 25 Oct., *Drammen*, (s) Amsterdam.

Bahia, vertrokken 23 Oct., *Argentina*, (s) Hamburg.

Nantes, vertrokken 24 Oct., *Jeanne d'Arc*, (s) Amsterdam.

Stockholm, vertrokken 22 Oct., *Svea*, (s) Amsterdam; *Jernbarnden*, (s) Amsterdam.

STOOMVAARTBERICHTEN.

Conrad, van Ameterdam naar Batavia passeerde 25 Oct. Kaap Rocca.

Sumatra, van Amsterdam naar Batavia vertrok 25 Oct. van Suez.

Java, van Batavia naar Amsterdam passeerde 26 Oct. Perim.

Smeroe, van Batavia naar Rotterdam passeerde 25 Oct. Gibraltar.

Saaarndam, van Rotterdam naar Newyork is 25 Oct. des ochtends Scilly gepasseerd.

Rotterdam, arriveerde 25 Oct. van Amsterdam te Newyork.

Urania, en **Vesta**, vertrokken 26 Oct. van Cuxhaven naar Amsterdam.

Ariel, vertrok 25 Oct. van Lapvik naar Amsterdam.

Danae, a-riveerde 26 Oct. van Patras te Piraeus.

WATERHOOGTE.

Keulen, 26 Oct. 0.81 M. boven 0. Was 0.05 M.
Mannheim, 25 Oct. 2.20 M. Was 0.04 M.
Coblenz, 25 Oct. 1.17 M. Was 0.03 M.
Arnhem, 25 Oct. 0.00 + 0.00 M. Was 0.00 M.
Maastricht, 25 Oct. Hoogte der Maas 0.67 M. boven 0 aan de peilschaal der brug. Was 0.08 M.
Vreeswijk, 26 Oct. 0.96 + A. P. 5.90 M. onder N. A. P. Val 2 cM.

Laatste Berichten.

De bijeenroeping der Eerste Kamer wordt verwacht in de eerste week van November.

Het antwoord van den heer Hartogh over zijn ontwerp tot wijziging der burgerlijke rechtsvordering is ingezonden.

De Turksche gezant te 's-Hage spreekt pertinent als onwaar tegen de berichten der Engelsche bladen, omtrent de sumiere veroordeeling van een 50 leden der jong-Turksche partij en hunne overbrenging op een oorlogschip, waarna zij in zee zouden zijn geworpen.

Prijzen van Coupons.

Oostenrijk Papier.	*f* 21.05—
dito Zilver.	„ 21.05—
Diversen in £	„ 11.52½
dito dito met affidavit.	„ 11.92½
Portugeesche.	„ —.—
Fransche	*f* 47.60—
Belgische	„ 47.60—
Div. Reichsmark.	„ 58.50—
Hamburg-Rusland.	„ 1.21½
Gouden Roebels	„ 1.90½
Russische Zilv. Roebels.	„ 1.28

PRIJSCOURANT opgemaakt door de VEREENIGING VOOR DEN EFFECTENHANDEL.

De met * gemerkte Fondsen zijn noodlijdend en worden zonder rente berekend.

Prijzen van Coupons.

Russische Pap. Roebels.	*f* —.—
Poolsche Pap. Z.Rb.	„ —.—
Spaansche Piast. Buitenl.	„ —.—
dito dito dito Juli.	„ 47.60—
dito dito Binnenland.	„ —.—
Spaans. Piast. Binnenl. Juli.	*f* 1.30—
Amerik. Gouden Dollar	„ 2.46
Mexic. Dollar.	„ —
ENSCHEDE, 24 Oct. Agio op Pruisisch geld.	„ 1.60—
Idem op papier.	„ 1.00—

AMSTERDAM, 26 Oct. 1895.

Staatsleeningen.

	pCt.	vorige Koers.	L. Koers.	H. Koers.
EUROPA.				
Nederland.				
Cert. Ned. Werk. Sch.	2½	94 1/16	94⅜	94 7/16
dito dito.	3	101 1/16	101¼	—
dito dito.	3½	101 3/16	101⅛	—
Oblig. dito 1886—92.	3½	101 9/16	101½	101 9/16
Duitschland.				
Rijksleening 1890	3	97½	—	—
dito 1891—1893.	3	97½	—	—
Hongarije. Goudl.	5	101⅝	—	—
dito dito 1881—1893.	4	101 11/16	101½	—
dito Spwl. 1889 goud.	4½	105¼	—	—
dito dito in zilver.	4½	85 5/16	85 11/16	—
dito bel.vr. Stc. 1892 a Kr. 500—1000	4	100	1 01¼	—
Italië. Inschr. 1862-81.	5	83¾	8 ½	—
Obl. Pausel. Leening.	5	92½	—	—
Noorweg. Ob. 1886.	3½	101⅛	—	—
Oblig. 1892.	4	102½	—	—
Oostenr. O. Mei-Nov.	5	83⅝	83¼	—
dito Febr.—Aug.	5	84¼	83⅝	—
Zilver Jan.—Juli	5	84 3/16	83 13/16	84 1/16
dito April—Oct.	5	84⅜	84⅛	—
Goud 1878—1883	4	101⅞	—	—
Polen. Oblig. 1844.	4	94	93¾	—
Port. O. B. 1853—84 m. coup. 1 Juli 1892.	3	—	—	—
dito met ticket.	3	26⅛	26¼	26⅜
dito 1888—89 fr. 500 m. coup. 1 April 1892.	4½	—	—	—
dito met ticket.	4½	39 1/16	39 1/16	39 3/16
dito fr. 2500—5000 met coup. 1 April 1892.	4½	38¾	—	—
dito met ticket.	4½	39¾	39⅞	—
dito Tabaksm. Leen.	4½	9 9/16	90 13/16	90 13/16
Rusl. Ct. Hamb. '20.	5	77	—	—
Cert. Ins. 5e ser. 1854.	5	68¾	—	—
Oblig. (Transcaucas).	5	98¼	—	—
„ Binn. Leen. 1894.	4	63 13/16	63 13/16	63 15/16
„ 1880 Gec. G. R. 125.	4	96 9/16	96 5/16	—
„ do. do. G. R. 625.	4	96⅜	96⅛	96¼
„ '89 b. Roth. G.R. 125.	4	96⅛	—	—
„ dito G. R. 625.	4	96½	—	—
„ do. '91 8e ser. R. 125.	4	96½	—	—
„ dito dito G. R. 625.	4	96½	—	—
„ do. '89—90 b. Hope & Co. G. R. 125.	4	96¼	96 3/16	—
„ do. do. G. R. 625.	4	96½	96 7/16	96½
„ do. '90 8e uitg. bij Rothsch. G. R. 125.	4	—	—	—
„ do. do. G. R. 625.	4	—	—	—
„ do. 4e uitg. R. 125.	4	—	—	—
„ do. do. G. R. 625.	4	—	—	—
„ dito 1893 5de Em. G. R. 125	4	97	—	—
„ do. do. G. R. 625.	4	97	96⅞	—
„ do. '94 6e Em. 125.	4	97 3/16	97¼	97½
„ do. '94 6e Em. 625.	4	97½	97 1/16	97⅝
„ do. '94 Donetz Sp.	4	93½	93⅞	—
„ do. '67-69 p.St 20.	4	100 11/16	—	—
„ do. do. „ 100.	4	101	101 7/16	—
„ K. Char. Azow.	4	94	93½	—
„ '94 Or. Vit. G.R. 125.	4	96⅛	—	—
„ '94 Or. Vit. GR. 625	4	96¼	—	—
„ Tambow-Saratow.	4	9 7/16	—	—
„ Spw. leening 1889.	3	91⅜	—	—
Obl. do. 2de uitg. 1894.	3	89½	—	—
Inschr. Bank-Assign.	6	53½	—	—
Cert. van dito	6	52½	—	—
Obl. in goud 1884.	5	104	104¼	—
Spanje. O.B. P. Sch.	4	63⅜	64½	—
Turkije. Gepr. Geo.	4	91¼	91¼	—
Gec. Goudl. 1890.	4	87	—	—
Douane Obl. 1886.	5	95	94¾	—
dito Leening 1888.	5	97½	—	—
dito Geconv. Serie D.		23½	24	—
dito Geconv. Serie C.		25¼	24¾	—
Zweden. Leen. 1880.	4	—	—	—
dito afgest. v. Conv.	3½	—	—	—
dito Staatsleen. 1890.	3½	100¾	—	—
AFRIKA.				
Egypte. Leen. 1876.	4	103¼	—	—
dito Prof. Leen.	5	101	—	—
Z.-Afr. Rep. 1875.	5	—	—	—
dito Oblig. 1892.	5	114¼	—	—
AZIE.				
China. Goudl. 1895.	6	1 5	—	—
Zilverleening 1894.	7	118 3/16	117¼	—
NOORD-AMERIKA.				
Mexico.				
B. Sch. Doll. 100-1000 O.	5	45½	45⅛	45⅝
dito Doll. 5000 O.	5	43⅝	—	—
Buitenl. Gec. 1888 O.	6	9 1/2	—	—
Cite Leening 1890 O.	6	93¼	—	—
Subsidie Obligatiën.	6	42	—	—
Midd. en Z.-Amerika.				
Brazilië. Long. '93.	4½	77⅛	—	—
Obl. Leening 1888	4½	79 7/16	78⅞	—
Obl. Leening 1889	4	74	—	—

	pCt.	vorige Koers.	L. Koers.	H. Koers.
*Columbia. Oblig.	4¾	16¾	—	—
Dom. Rep. O gec.	4	38⅞	38¼	—
*Ecuador. Oblig.	4½	29	—	—
Uruguay R. Obl.	3½	4 7/8	49½	—
*Venezuela.				
*Obl. 1881 p.St. 100.	6	43 1/16	43	43⅛
*do. do. p.St. 150—500.	4	42 9/16	42⅛	42½
Prov. en Sted. Leening.				
Amsterdam 1861	3½	100⅛	100⅛	—
dito 1886—1890.	3½	100⅛	100⅛	—
dito conv. leen. 1895.	3	97⅝	—	—
Dordrecht Obl. 1895.	3	97⅞	—	—
's Gravenhage 1886	3½	101⅛	—	—
dito 1889	3½	100½	—	—
dito dito dito.	3	97¾	—	—
Gron. Prov. Leening.	3½	100½	—	—
Rotterdam 1894	3	98	—	—
dito *f* 53.000,000	3	97 13/16	—	—
Utrecht St. 1886—1892.	3½	100	—	—
Ind. en Fin. Ondern.				
A. Ned. en Koloniën.				
I. Bank- en Cred.-Inst.				
Amst. Bank Aand.		179⅞	—	—
Crediet-vereenig. dito.		136¾	—	—
Gem. Crediet Oblig.	4	101¼	—	—
dito dito dito.	3	97¼	—	—
dito dito dito.	2½	8 ¾	—	—
Kas-Vereeniging Aand.		153	—	—
Nederl. Bank Aand.		202½	—	—
Ned. Grootb. Dk. Ct. v. Ned. Staatsschuld.	2½	89½	—	—
dito dito	3½	99¾	—	—
dito Mij. v. Zekerh. v. ambt. en beambt. O.	4	104	—	—
Rotterd. Bank Aand.		153	—	—
II. Hypoth.-Banken.				
Alg. Hyp. Bank Pbr.	4	102½	—	—
dito dito met uitk.	3½	101½	—	—
Amst. Hyp. Bank Pd.	4½	—	—	—
dito dito dito.	4	101½	—	—
dito dito dito.	3½	100¼	—	—
Arnh. Hyp. Bank. Pd.	4½	—	—	—
dito dito dito.	4	101¾	—	—
dito dito dito.	3½	99½	—	—
Bataafsche Hyp. Pbr.	4	102	—	—
Fr.-Gron. Hyp. Pdbr.	4	101	—	—
's Grav. Hyp. Bk. Pbr.	4½	—	—	—
dito dito dito.	4	101¾	—	—
dito dito dito.	3½	100	—	—
Haarl. Hyp. Bank Pbr.	4	102¼	—	—
Holl. Hyp. Bank Pdbr.	4	102	—	—
dito dito dito.	4	101¼	101½	—
do. do. met premie.	3½	102½	—	—
do. do. zonder premie.	3½	100 3/16	—	—
Hyp. Bank v. Nederl.	4	101¾	—	—
dito dito dito.	3½	100½	—	—
Maastr. Hyp. Bank.	4½	—	—	—
dito dito dito.	4	101	—	—
Nat. Hyp. Bank Pbr.	5	—	—	—
dito dito dito.	4½	102	—	—
dito dito dito.	4	102¼	—	—
dito dito dito.	3½	101	—	—
Ned.-Amer. L.-M. Ad.		—	—	—
dito dito Pandbr.	5	102¼	103	—
Ned. H.-Bk. Veend. Pb.	4	101¼	101½	—
Ned. Z.-A. Hyp.-bank.	5	102½	—	—
N. W. & P. H.-Bk. Pbr.	5	84½	85	—
Oranje Nassau H. Pbr.	4	10 1/2	—	—
Pret. Hyp. Maats. Pbr.	5	103	—	—
Rott. Hyp. Bank Pbr.	4½	102	—	—
dito dito dito.	4	102	—	—
dito dito dito.	3½	100¾	—	—
Utrechtsche Hyp. Pbr.	4½	101	—	—
dito dito dito.	4	101¾	101¼	—
dito dito dito.	3½	100	—	—
Westl. Hyp. Pandbr.	4	102	—	—
Zuid-Holl. Hyp.-Pdbr.	4½	102	—	—
dito dito dito.	4	102	—	—
dito dito dito.	3½	100	—	—
III. Kol. Cred. Instell. en Cult. Ondern.				
Cult.-Mt. Vorstenl. Ad.		67	—	—
dito dito Pref. Aand.		143	—	—
do. Bew. v. Winstaand.		10½	—	—
Handelsv. Amst. Ad.		100	—	—
dito dito Obl.	4½	103	—	—
dito dito dito.	4	101¼	—	—
Int. C. & H.-Ver. Rott. A.		85	—	—
dito dito Obl.	4½	—	—	—
Java-Bank Aand.		174	—	—
dito Cert. van Aand.		174⅝	—	—
Koloniale Bank Aand.		68	—	—
dito dito Pref. Aand.		87	—	—
dito dito Obligatiën	5	106	—	—
Likw. Jam. Barge c.s. A.		8	—	—
Ned. Hand.-Mt. Aand.		18 15/16	189¼	—
dito dito Cert. v. Ad.		140½	—	—
dito dito resc. Aand.	5	138 11/16	138⅝	138¾
Ned.-Ind. Handb. Ad.		75	—	—
dito dito dito Obl.	4	101½	—	—

	pCt.	vorige Koers.	L. Koers.	H. Koers.
Soer. Bk. & H. 1e Ser. A.		73¾	—	—
dito dito Oblig.	5	99	—	—
C. en H.-V. Banda A.		136	—	—
Cult. Mij. Negredjo dito		—	—	—
dito Penampean dito		—	—	—
dito Wat.-Poppoh. O.	5	100	—	—
Cult. Mij. Wonokitri A.		—	—	—
Java-Cult.-Mij. dito		90	—	—
dito 1e Hyp. Oblig.	5	104	—	—
Lb. Mij. Melattie 1-1300 A.		—	—	—
L.-M. Temoeloes Aand.		—	—	—
dito dito Obligat.	5	—	—	—
Sukf. Mij. Kalibagor A.		30	—	—
do. Suik. O. Sent. Lor. A.		125¼	126	—
dito Obligatiën	5	—	—	—
Oost-Java Cult.-Mij. O.	5	—	—	—
West-J. K. Cult.-Mij. A.		—	—	—
IV. Tabaks-Ondern.				
Amst. Deli-Comp. Aand.		573	577	—
dito Certificaten		574	—	—
Arensburg Aandeelen		—	—	—
dito Certificaten		660	680	—
Asah. T. 1e en 2e ser. A.		18	—	—
Deli-Bat.-Maats. dito		450	—	—
dito Certificaten		450	—	—
Deli Cultuur Maats. A.		127½	—	—
Deli Maats. Aand.		645	651	655
dito dito Certificaten		646	—	—
Deli Tabak-Mij. Pref. A.		108	108	—
N. Asah. T.-Mij. H. P. A.		52¼	51	—
Rott. Deli-Maats. dito		158	157¾	—
Senembah-Maats. dito		336	335	336
V. Fabrieken.				
Delfts. D., G. en S. fabr. A.		151	—	—
Electra Aand.		114	—	—
West. Suikerraffin. A.		133¾	—	—
dito dito Oblig.	4½	—	—	—
Z.-Holl. Bierb. Hyp. O.	5	103	—	—
VI. Scheepv. Maatsch.				
K. N. St.-Maatsch. Aand.		122½	—	—
dito dito Oblig.	4	—	—	—
dito Paketv.-Maatsch. A.		157	157⅛	—
dito dito Oblig.	4	104	104½	—
Kon. W.-I. Maildienst A.		121	—	—
dito Obligatiën	4	—	—	—
dito Stoomv.-Mij. A.		39 13/16	40	—
dito dito Obligatie	4	86	—	—
Rott. Lloyd Aand.		121	—	—
dito Obligatie	4	103¾	—	—
Stv. Mij. Nederland A.		153	153½	—
dito dito Oblig.	5	—	—	—
dito dito dito	4	103½	—	—
dito Zeeland Aand.		13	—	—
dito dito pref. dito		23¾	—	—
dito Oblig.	3	69	—	—
VII Diversen.				
Duinw.-Maatsch. Obl.	4	78 5/16	—	—
Cert. van dito	4	78 5/16	—	—
dito 1885—1887 dito	4	78¼	—	—
Cert. van dito	4	78¼	—	—
dito Oblig. 1889	3½	73	—	—
Cert. van dito	3½	73¼	—	—
Mij. t. Ex. v. Petb. A.		390	380	382
Mij. t. Ex. P. Koffieh. A.		98	—	—
dito Zeebad Schev. dito.		114	—	—
Blaauwh. Veem A. dito		135	—	—
dito Oblig.	3½	100	—	—
Vriesseveem Aand.		132½	—	—
Ned. Z.-A. Diamantmijn Mij. Cert. van Aand.		73 13/16	—	—
N. Afr. H. Venn Aand.		50	50	52
Pal. v. Volksvlijt/200. A.		—	—	—
Singkep Tin.-Mij. Aand.		116	116	—
Transv. Cert. v. Pref. A.		121½	120	123
Ver. Amerik. Spoorwf.			—	—
idem 1e Serie Cert.	4	90	—	—
dito 2e Serie 1890 dito	4	90¾	—	—
Vereen. Bez. Am. fonds.			—	—
Broes en Gos. C. v. A.	3½	—	—	—
Ver. Bez. H. Sp. Obl. C.

ADVERTENTIëN.

Psalm 103 : 2.

Zondag 10 Nov. a.s. hopen wij D. V. met onze geliefde Ouders:

Ds. HENDRIK FEYKES

EN

MARIA ALBERTA CAROLINA CAMMAN,

HUNNE

25-jarige Echtvereeniging

TE HERDENKEN.

Dat de Heere hen nog lang voor ons moge sparen, is de wensch en bede van hunne dankbare Kinderen.

Mede namens mijne Broeders en Zusters,
BETSY FEYKES.

Receptie: Maandag 11 Nov. van 2–4 uur.

Dordt, 28/10 1895.

ONDERTROUWD:

JACOB VAN LEEUWEN

EN

CATHARINA HERMINA ROEST.

Leiderdorp, Hazerswoude, 24 Oct. 1895.

GETROUWD:

JAN VAN HAERINGEN,
Wedr. van G. B. SCHOENMAKERS,

EN

MARIA VAN LINSCHOTEN,

die, mede namens wederzijdsche Familie, hunnen hartelijken dank betuigen voor de vele blijken van belangstelling, bij die gelegenheid ondervonden.

Katendrecht, 24 Oct. 1895. (7525)

GETROUWD:

JOHANNES ALBERTUS JACOBUS VAN GINHOVEN,
ben. Hoofd eener Chr. School te Marken,

EN

NEELTJE HENDRIKA TURKENBURG,

die, mede namens wederzijdsche familiebetrekkingen, hunnen hartelijken dank betuigen voor de vele blijken van belangstelling bij hun Huwelijk ondervonden.

Alfen, 24 Oct. 1895. (7520)

GETROUWD:

AALT VAN RAMSHORST

EN

JOHANNA VAN WIJLAND,

die, namens wederzijdsche familie, hartelijk dankzeggen, voor de vele blijken van belangstelling bij hun Huwelijk ondervonden.

Nijkerk, 23 Oct. 1895.

Voorspoedig bevallen van eene welgeschapen *DOCHTER*

TEUNTJE HILLEGJE PLAISIER,
geliefde Echtgenoote van
J. G. DE ZEEUW.

Rijsoord, 25 Oct. 1895. (7525)

Aan allen, die mij op 22 Oct. j.l. bewijzen van belangstelling en vriendschap hebben gegeven, betuig ik mijnen oprechten dank.

P. VAN SON.

Amsterdam, Oct. 1895. (7531)

L. G. WEISZ & Co.

Commissionairs in Effecten.

Prinsengracht bij de Prinsenstraat No. 157.

AMSTERDAM.

Is er ook een

Onderwijzer of Onderwijzeres,

die dadelijk in dienst kan treden bij de Christelijke School te Hattem, om voorloopig de plaats in te nemen van een onderwijzer, die 1 November a. s. in functie hoopte te treden, maar ernstig ongesteld is geworden?

Brieven aan den Secretaris van het Bestuur,

P. J. Baron VAN HEEMSTRA.

Wegens uitbreiding van personeel, wordt aan de School met den Bijbel te Helder gevraagd een

Onderwijzer of eene Onderwijzeres

op een salaris van *f* 500, of zoo zij reeds eenigen tijd bij het Chr. Ond. zijn werkzaam geweest, op een salaris van *f* 550, met 4 jaarlijksche verhoogingen van *f* 25. Zich te adresseeren aan het Hoofd der School,

P. ADRIAANSE.

Manufacturen.

Tegen December a. s. gevraagd

een BEDIENDE

van den Geref. godsdienst. Brieven franco, letter W., aan ZALSMAN te *Kampen*. (4813)

OVERHEMDEN,

van een **onverbeterlijke coupe,** worden in alle gewenschte modellen en kwaliteiten ten spoedigste **naar maat** of **modelhemd** geleverd door

A. H. FEIS,
Chemisier,
hoek Turf- en Bakkerstraat,
ARNHEM.

P. VAN EIJK,

Firma JOHANNES KRAMER & Co.

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

VRAAGT:

Ontbijt-, Sucadekruid- en Gemberkoek,

Boterbâtons en Botersprits,

uit de KOEKFABRIEK „DE NEDERLANDER", van

B. J. LINDEBOOM & ZONEN

GOUDEN MEDAILLE Brussel 1891.

VULKACHELS.

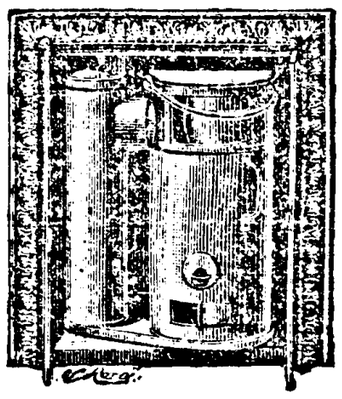

Gebrs. ALINK,

Fabrikanten.

NIEUWENDIJK 13 en 16
AMSTERDAM.

Fabriek en Magazijnen
VAN
Kachels, Haarden, Fornuizen, Lampen, Kooktoestellen,

en alle artikelen voor

HUIS- en KEUKEN-INRICHTING.

Voor een Javaansch Meisje

wordt eene Familie gezocht, die naar Indië vertrekt, om met haar als BABOE of als REISGENOOTE de reis te maken. Reflect. gelieven brieven te zenden onder letters J. V. aan het bureau van dit Blad. (7530)

Er biedt zich terstond aan, als

HUISHOUDSTER

in een stil gezin, eene Weduwe zonder kinderen, midd. leeft., Geref. godsd., 23 jaar in éene betrekking werkzaam geweest zijnde. Brieven fr. lett. J U, aan het bureau van dit blad.

AANKONDIGING.

Ter voldoening aan het bepaalde bij art. 38 van het Wetboek van Koophandel, wordt bekend gemaakt, dat de Statuten der Naamlooze Vennootschap „ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ GRONINGEN" gewijzigd zijn bij akte, den 11den October 1895 voor den ondergeteekenden Notaris verleden en openbaar gemaakt in de Nederlandsche *Staatscourant* van den 23sten October 1895, no. 249.

M. WIERTSEMA, Notaris te Groningen.

Het Bestuur der Vereeniging

„De Kerkelijke Kas,"

te ROTTERDAM,

geeft door deze kennis, dat er in de tweede uitgifte der Leening, groot *f* 30,000, rentende 4 pCt., ten behoeve van „Eudokia," Gesticht voor Lijders aan Chronische Ziekten, aan den Blommerdijkschenweg No. 209, zijn uitgeloot de navolgende Aandeelen:

No. 12 *f* 500: No. 571 *f* 50: No. 591 *f* 50,

en dat er namens hun eene Commissie zitting zal houden voor aflossing en uitbetaling der vervallen Coupons, op Vrijdag 1 November 1895, van des voormiddags 10 uur tot des namiddags 4 uur, ten Kantore der Vereeniging: Ammanstraat No. 25 en na dien datum alle werkdagen, bij den Heer E. A. VAN ES, Kantoor: Gebrs. VAN ES, Open Rijstuin No. 7.

HET BESTUUR.

3e Jaarlijksche

TENTOONSTELLING

VAN

KUNSTWERKEN

VAN

Levende Meesters

Stedelijk Museum, Paulus Potterstraat.

Zondag 27 October.

Entree 10 Cent.

Bouwmaatschappij Hilversum.

BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING

van Aandeelhouders, op Maandag den 4den November 1895, ten 8 uur, ten Kantore der Maatschappij, Kruissteeg No. 23, te Hilversum.

Aandeelhouders worden herinnerd aan Art. 15 en 16 der Statuten.

De Raad van Beheer.

Hilversum, 26 October 1895.

BOEKVERKOOPING 4–11 Nov.

bij P. BEYER te Groningen, volgens Catalogus 3538 Nos. bevattende Theologie en alle vakken van Wetenschap, voor belangstellenden te ontbieden.

Voor eene volgende Verkooping worden BIBLIOTHEKEN en VARIA ingewacht. (4819)

Ter „PLAKKERSCHE BOEKDRUKKERIJ" te Middelharnis, is verschenen:

Schaduwbeelden.

EENVOUDIGE SCHETSEN

VAN

J. COUVÉE.

In omslag *f* 0.75, in linnen stempelband *f* 0.90, in fraaien band 1.—

Bij J. H. en G. VAN HETEREN te AMSTERDAM is verschenen:

Voor bezoekers van het Koninklijk Paleis te Amsterdam,

door K. BES.

Een practische gids met plattegrond in geïllustreerd omslag. Prijs *f* 0.30.

H. MEIJER,

Hofleverancier van H. M. de Koningin-Weduwe.

4–6 Koningsplein, Amsterdam. Telephoon 440.

SPECIALITEIT IN

TRICOT ONDERGOEDEREN EN WITTE GOEDEREN.

Heeft de eer de ontvangst te berichten der volledige Collectie NOUVEAUTÉ's voor het Najaar- en Winter-Seizoen en noodigt de Dames beleefd tot een bezoek uit.

De Catalogus zijner verschillende Artikelen wordt op aanvrage gaarne franco toegezonden.

Vereeniging ter bescherming van de rechten van de Obligatiehouders der

DUINWATER-MAATSCHAPPIJ

De Vereeniging herinnert den Obligatiehouders der Duinwater-Maatschappij, dat alleen wanneer **MINSTENS 95 pCt.** van het bedrag der uitstaande Obligatiën **vóór of uiterlijk op 30 October a. s.** tot het voorstel der Duinwater-Maatschappij zijn toegetreden, **de ontworpen regeling met de Gemeente Amsterdam tot stand kan komen.**

Tot heden is slechts pl. m. 78 pCt. der uitstaande Obligatiën toegetreden. Burgemeester en Wethouders van Amsterdam hebben zich bereid verklaard om, mocht onverhoopt door gemis aan voldoende medewerking van Obligatiehouders de bedoelde regeling niet tot stand komen, te trachten met de Duinwater-Maatschappij een zoodanige regeling te treffen, dat aan de toegetreden Obligatiehouders dezelfde rechten zullen worden toegekend als hun thans worden aangeboden.

De Vereeniging meent ernstig te moeten aandringen bij de Obligatiehouders hunne stukken bij haar alsnog in te leveren, opdat de voorgestelde regeling tot stand kunne worden gebracht en dit te meer, omdat het lot der niet-toegetreden Obligatie-houders hoogst onzeker mag worden geacht.

De Vereeniging ter bescherming van de rechten van de Obligatiehouders der Duinwater-Maatschappij,

MR. M. C. VAN HALL.
J. M. VAN BOSSE.
S. P. VAN EEGHEN.
P. A. L. VAN OGTROP.
H. J. DE MAREZ OYENS.
J. C. SWEIJS.
MR. A. F. K. HARTOGH.

VRIJ ENTREE. VRIJ ENTREE.

Amsterdamsch Verkooplokaal.

WARMOESSTRAAT 150, Amsterdam.

Geopend van 's morgens 10–4 en 's avonds 7–9 uur.

TENTOONSTELLING

met verkoop van NIEUWE en GEBRUIKTE AMEUBLEMENTEN, voor Salon, Eet- en Slaapkamer, benevens elk denkbaar MEUBEL, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PENDULES, GASKRONEN, LAMPEN, KACHELS, FORNUIZEN enz.

JOHANNA RUTTENBERG,

Dames-Costumes.

63 LEIDSCHESTRAAT 63.

LAATSTE WEEK VAN DE

TENTOONSTELLING MODERNE SCHILDERIJEN,

H. Koekkoek Jr., Londen,

in de

Kunstzaal „KRASNAPOLSKY",

WARMOESSTRAAT 183,

AMSTERDAM.

GEOPEND van 10 tot 10 uur.

Entrée 25 Cents.

PETROLEUM-KACHELS

met Waterverdamping in den vlam en vele soorten, prijzen van af f 2.50 tot f 38.—.

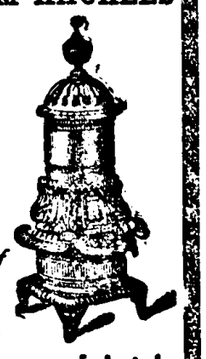

REEDERS' Lampenfabriek,

N. Z. Kolk 17.

Filiaal: N. LELIESTRAAT 82.

KOORDWOL

echt zwart, sterk en voordeelig voor DAMES- en KINDERKOUSEN. Per dubbel Knot = 100 Gram 56 Cent.

Toezending van Postwissel groot *f* 2.80 doet het *Garenmagazijn „De Katwenbaal"* Heutenstraat 1, 5 Knot frco. door Nederland verzenden.

PAUL SIEMER & Cie., Rijnstraat, Arnhem,

VERZENDEN FRANCO REMBOURS:

OCHTENDJAPON, gemaakt als model, van nette flanel, fantaisiestof, zonder koord; tres garneering, rood, marine, grijs en zwart . . . . . *f* 5.90

Dezelfde, in Ia **Amerik. Dameslaken,** gegarneerd met tres als model . . . . . *f* 8.75

Dezelfde in **Zwart Cachemire,** fijne rouw-Cheviot, rijk gemaakt, ceinture van koord of hetzelfde met tres . . . . . *f* 12.75

Deftige eenvoudige zwarte gemaakte **COSTUMES,** in Ia zwarte Cheviot . . . . . *f* 24.75

Elegante Zwarte Crepon Costumes, in de nieuwste patronen . . . . . *f* 32.—

Zwarte zeer solide COSTUMEROK, in beste qualiteit Cheviot, ... *f* 8.75

Deftige zwarte gedamasseerde **Zijden Costume-Rok** voor Dames *f* 19.75

Zwarte gedamasseerde zijde rijke Patronen, de **Rok** 20 El *f* 22.75

Zwarte beste **Surah** voor Blouses en Japonnen, de **Rok** 20 El *f* 18.75

Zwart Zijden **Hervelleux,** de Japon van 20 El. . . . *f* 14.75

Rijke Zwarte Stoffen.

Vraag onze prachtcollectie STALEN Zwarte Grêpons.

VELVETEEN, zeer solide, alle kleuren, de Robe 20 El *f* 12.75.

Zwarte VELVETEENS, in prachtige soorten, van af *f* 11.50, de Robe 20 El.

Zoer solide Zwarte Stoffen voor in- en uit de rouw.

Rouw-Costumes op maat in 24 uur.

Mantels voor rouw, Pelerinevorm, rijk gesoutacheerd *f* 17.50.

Solide Zijden gekleurde of zwarte ONDERROK, gevoerd met flanel *f* 7.90.

Vraag onze Stalen Zijden Stoffen, Japonstoffen, rijke collectie voor Dames en Kinderen.

KINDERJURK, blauw, grenat en groen, met Schots gegarneerd, 10 jaar *f* 5.75, 12 jaar *f* 6.75.

BLOUSES op maat voor Costumes, is een goed zittend Maatlijf en de lengte der rok op te geven.

PAUL SIEMER & Cie., Arnhem.

VERPACHTING

VAN HET

Hôtel Café-Restaurant: „DE LA PROMENADE",

te UBBERGEN bij Nijmegen.

Bovenstaand **Hôtel le Rang,** wordt met **volledigen Inventaris VERPACHT** voor den tijd van **vijf jaar,** te aanvaarden **vóór of op 1 December 1895.**

VOORWAARDEN VAN VERPACHTING ad *f* 0.25 verkrijgbaar bij den heer

C. C. MULIÉ, te Roozendaal (N.-B.)

AMERIKAANSCHE ORGELS.

Dat de door mij geïmporteerde **ORGELS** van uitstekende qualiteit en billijk in prijs zijn, bewijst zeker, dat bij eene aanhouding door de Douane te *Rotterdam*, de **COMMISSIE VAN BEOORDEELING** een voor mij bestemde zending Orgels **16 pCt.** hoogere waarde toekende, dan zij bij contante inkoop werkelijk kost.

Vraag **PRIJSCOURANTEN** en inlichtingen aan

STOKER's Piano- en Orgelhandel, Hilversum.

MEYJES & HÖWELER,

IN

200

modellen KACHELS en HAARDEN,

EN

40 modellen FOURNUIZEN.

DAMRAK 19, AMSTERDAM.

Op het Nummer letten s. v. p.

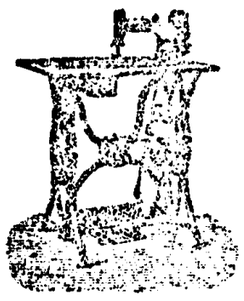

Attentie, s. v. p.

In mijne Magazijnen worden uitsluitend het solidste en nieuwste in NAAIMACHINES uit de eerste fabrieken der wereld geleverd, tot prijzen ver beneden alle concurrentie, ook voor diegenen, welke eene Machine wenschen, tegen zeer gemakkelijke betaling.

Degelijke garantie en kosteloos onderwijs.

A. LEWENSTEIN,

Warmoesstraat 189, bij den Dam.
Kalverstraat 146/148, b/h. Spui.

TWEEDRAADS-HANDMACHINES van af *f* 11.—.
Id. Id. Id. „ 26.— met kast.

Reparatiën spoedig en goedkoop.

Bij *J. A. WORMSER,* te *Amsterdam,* is ter perse om eerstdaags te verschijnen:

EEN WANDEL MET GOD.

LEVENSBESCHRIJVING van den WelEerwaarden Heer

J. I. A. PLOOS VAN AMSTEL,

DOOR

Dr. L. WAGENAAR.

Met Portret en andere afbeeldingen.

Prijs ongeveer f 1.—.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARNO & ZONEN.

BIJVOEGSEL

BEHOOREND TOT

De Standaard

VAN

Maandag 28 Oct. 1895.

(No. 7253.)

(Tweede Blad.)

15de Lijst

van de 17de Jaar-Collecte voor de Scholen met den Bijbel.

Transport . . .	*f* 49,565.06
Aduard met Dorkwert, Oostum, Fransum en den Ham . . .	» 201.50
Ezinge met Feerwerd, Garnwerd en Saaxum (Ger. kerk) . . .	» 153.30
Oldehove met Niehove	» 60.55
Wagenborgen.	» 84.25
Veendam.	» 105.—
Es met Oostrum en Jonswier .	» 188.16
Livessens met Morra	» 20.46½
Wolvega met Oudelemmer, Nijelemmer, Sonnega, Oldeholtwoude, Nijeholtwoude en Ter Idzerd (huizen en Ger. kerk)	» 47.60
Hardenberg met Ane, Bracht, Bergentheim, Marienberg, Badewijk, Baalder en Aneveld .	» 108.37
Heemse met Collendoorn, Reeze en Deffelen.	» 104.84½
Beekbergen.	» 50.49
's Heerenberg met Zeddam (in de school).	» 14.75
Hengelo (G.)	» 170.—
Voorthuizen met Zwartebroek .	» 191.27
Winterswijk met Meddelio, Woold, Corle, Kotten, Ratum, Miste, Huppel, Henxel, Brinkheurne en Dorpbuurt (Geref. kerk en Evang. lokaal) . . .	» 193.31½
Breukelen met het kerkdorp Ter Aa.	» 109.96
Asperen met Heukelom	» 38.70
Oud Beijerland	» 125.—
's-Gravenhage.	» 1,528.98½
Nieuw Helvoet met Oudenhoorn en Nieuwenhoorn.	» 37.34
Leiderdorp met Oegstgeest en Leidschebuurt	» 224.—
Pernis.	» 186.36½
Rijsoord	» 306.58½
Scheveningen.	» 268.02½
Dinteloord (Ger. kerk).	» 15.—
Totaal van 375 Loc. Comité's	***f* 54,098.88½**

Waar niets staat aangegeven, wordt de collecte aan de huizen gehouden.

Te Veendam zijn, behalve de Unie-collecte, nog *f* 5000 ontvangen ten behoeve van den bouw eener school met den Bijbel.

Te Hengelo (G.) zijn, behalve de Unie-collecte in het afgeloopen jaar, in de kerkbussen nog *f* 107.61½ gecollecteerd.

Te Voorthuizen is, behalve de Unie-collecte, nog eene jaarlijksche Mei-collecte gehouden, die *f* 124.84 opbracht, terwijl de maandelijksche schoolcollecten in de Geref. kerk in het afgeloopen jaar *f* 237.93 bedroegen.

De Unie-collecte bedroeg te Winterswijk in de Geref. kerk *f* 170.35 en in het Evang. lokaal *f* 22.98½.

Onder de Unie-collecte te Pernis zijn *f* 9 begrepen van de Jongedochtersvereeniging der Geref. kerk.

Te Dinteloord zijn, behalve de Unie-collecte, in het afgeloopen jaar nog *f* 90 in de Geref. kerk gecollecteerd, voor de Chr. school aldaar.

Het schijnt dat de *nagiften* niet mild vloeien! Op de volgende lijst worden de reeds opgegeven vermeld.

R. DERKSEN,
Secretaris der Unie.

Buitenland.

Dure paardjes op stal.

Terwijl de groote Staten van Europa zich in een voor onze eeuw ongekend lange periode van vrede verheugen, zijn sommige hunner er op uit, om telkens waar het pas geeft de herinnering levendig te houden aan de lauweren, in vroegere tijden op het veld van eer behaald.

De vorige maand heeft Duitschland den 25sten verjaardag van Sedan's capitulatie op schitterende wijze herdacht. Italië bleef niet achter, ja, spreidde nog meer luister ten toon, bij de herdenking der inneming van Rome. En nu wilde ook Engeland niet onderdoen, maar heeft de gebeurtenissen, bij Trafalgar voor 90 jaren geschied, op eenigszins feestelijke wijze weer in herinnering gebracht.

't Was Maandag zóóveel jaar geleden, dat de vice-admiraal Nelson de vloten van Spanje en Frankrijk, onder commando van den vice-admiraal Villeneuve, glansrijk versloeg. Totnogtoe stond, in de galerij van groote mannen, Wellington voor Nelson, en bijgevolg werd van de overwinning te Waterloo steeds hoog opgegeven, terwijl van de victorie bij Trafalgar nauwelijks gerept werd. Dit was in de oogen van de Britsche patriotten iets ongemotiveerds, en de *Navy League* heeft, dit jaar voor het eerst, een poging gedaan om aan deze verkeerdheid een eind te maken.

Reeds vroeg in den morgen gingen Maandag l.l. talrijke deputaties naar Trafalgar-square in Londen, om aan den voet van het Nelson-monument kransen te leggen ter herinnering aan de bevochten zege te Trafalgar. Een van de grootste bloemstukken was een hulde van den étatmajor en de equipage van het pantserschip *Excellent;* het stelde een krans van palmtakken voor, waar binnen een anker, uit leliën bestaande, was aangebracht.

Niet alleen dat bloemen en kransen gelegd werden, óók bij het gedenkteeken van den beroemden generaal, dat in de St. Paulus kerk is opgericht; maar zelfs voor de groep in was, die in Madame Tussaud's museum Nelsons sterven voorstelt, was soortgelijk huldebetoon neergelegd. Ook het voormalige vlaggeschip, *Victory*, waarop de groote admiraal den dood heeft gevonden en dat thans te Portsmouth ligt en dienst doet als vergaderplaats voor hooge marine-autoriteiten, was rijk met bloemen en vlaggen versierd. Doch het is niet alleen over dit eerbiedwekkend huldebetoon, dat de Engelsche bladen uitvoerige mededeelingen doen, — de aanleiding daartoe, het onderwerp zelf, dwingt onwillekeurig tot beschouwingen van anderen aard.

Men gaat vergelijkingen maken tusschen de Engelsche zeemacht van toen en die van thans.

»Onze matrozen en onze schepen — zegt de *Pall Mall* — waren negentig jaren geleden superieur aan die van Frankrijk, zoodat admiraal Nelson de zege bevocht op den Franschen admiraal Villeneuve. En thans..." En dan wordt vergeleken het aantal schepen, de bewapening, het aantal manschappen, kortom de geheele zeemacht der beide rijken, waarbij dan natuurlijk een mogelijke combinatie van Russische en Fransche eskaders in uitzicht wordt gesteld.

Deze beschouwingen vallen niet in het voordeel van Engeland uit, en — zoo wordt dan de eisch van versterking weer gedaan en opdrijving van militaire krachten ter zee noodig geoordeeld.

Ook de *Daily Graphic* herinnert, dat Engeland zich een mogelijken strijd op niemands steun kan rekenen en daarom zulk een zeemacht dient te bezitten, dat het tegenover een gecombineerden aanval van verschillende mogendheden front kan maken. Natuurlijk is ook hier de slotsom, dat daarvoor nog zóóveel schepen met zóóveel stukken geschut te kort komen.

En toch, wat een vooruitgang toont thans de Britsche marine niet, bij haar toestand van vóór 90 jaren vergeleken! De vloot waarover Nelson commandeerde, was 33 schepen sterk; gelijk in getal aan de vereenigde Fransche en Spaansche eskaders. Maar 't waren uiteraard slechts houten zeilschepen, geen enkel grooter dan 2000 ton, en bewapend met zulke kanonnen als men nu in een museum van antiquiteiten zet. Thans heeft Engeland 700 schepen van verschillend type, te zamen meer dan 1½ millioen tons groot, en met ruim honderdduizend koppen bemand.

Aan die vloot hangt Engelands bestaan als groote mogendheid; en nu moge men al beweren, dat zij nóg niet krachtig genoeg is, het valt niet te ontkennen dat de admiraliteit, met de haar verstrekte middelen, al het mogelijke doet om 's lands of- en defensief vermogen ter zee te vermeerderen. En het Parlement toont zich geenszins, gelijk in Duitschland vroeger, en nu weer in Frankrijk, ongeneigd, om enorme credieten toe te staan voor den aanbouw van nieuwe schepen. Telkens leest men in de Engelsche bladen van het te water laten van nieuwe kolossen, voorzien van de nieuwste uitvindingen, om de schepen zoo geducht mogelijk te maken.

Maandag, op Nelson's dag, liep te Chatham van stapel het nieuwe groote pantserschip *Victorious*, aldus genoemd naar het vaartuig, waarop de groote admiraal commandeerde en — stierf. Minder dan zeventien maanden geleden werd de kiel gelegd van dit reuzenschip en nu ligt het al te water. Dat heeft een inspanning en een beleid gekost van belang. Toch ging het niet zóó spoedig als met de drie andere nieuwe pantserschepen *Majestic*, *Magnificent* en *Prince George*. Alle deze waren binnen twaalf maanden na het leggen van de kiel vlot. Maar aan deze schepen was met buitengewone hulpmiddelen gewerkt; en was dat weer noodig geweest, dan had ook de *Victorious* ettelijke maanden vroeger van stapel kunnen gaan. In 1892 werd het van stapel loopen der *Royal Sovereign* in zeventien maanden na de kiellegging iets buitengewoons genoemd; in 1895 is die tijd dus normaal geworden.

Maar ook het verder afwerken en bewapenen der schepen gaat tegenwoordig buitengemeen vlug. Den 31en Januari van dit jaar liep de *Majestic*, den 19en December 1894 de *Magnificent* van stapel, en vóór het einde van dit jaar zullen beide als vlaggeschepen hare plaats in het Kanaal-eskader innemen, d. i. dus binnen de twee jaren, nadat hare kiel gelegd was. Zoo noodig zal ook binnen het jaar de *Victorious* kant en klaar wezen.

Dan gebruikt Frankrijk voor zijn schepen heel wat meer tijd; en het is te verklaren, dat de Engelschen erg trotsch zijn over hun vluggeren bouw. Wij kunnen, zegt o. a. de *Times*, de andere mogendheden niet alleen bijhouden op den grondslag van relatieve sterkte, die aan alle zijden onvermijdelijk geacht wordt, maar kunnen, nu en later toonen wàt wij kunnen, al hare pogingen om ons te overvleugelen ten spijt."

Volgens de *Daily News* van gisteren heeft de admiraliteit weer een nieuw pantserschip te Chatham op stapel laten zetten, dat ditmaal binnen de twaalf maanden drijvend moet zijn. Al deze vaartuigen zijn van de grootste soort en toonen in hun bewapening en uitrusting slechts weinig verschil.

De *Victorious* b. v. is *vier* maal grooter dan een onzer grootste Suez-booten, en heeft met inbegrip van alles 12 millioen gulden gekost. Ze meet 15.000 ton. De romp is geheel van staal gebouwd, tot het opperdek zwaar gepantserd; de pantsering alleen kost *f* 3.6000.000! Het schip heeft zeven dekken, waarvan het middelste beschermd door stalen platen. Het heeft 48 kanonnen, waaronder vier, die elk meer dan 40.000 Kg. wegen. Bovendien voert het 22 torpedo's mede, die gelanceerd worden uit de stoombarkassen, en 1890 ton kolen. De machines zijn van het triple compound-systeem, en geven met hun 12.000 Ind. paardekrachten aan het schip een snelheid van 17½ knoop. We voegen hier nog bij, dat de nieuwe kruisers, die Engeland kort geleden liet aanbouwen, een vaart van 22 knoopen behouden, maar daarvoor dan ook machines hebben ter sterkte van 25,000 paardekrachten!

Op het vredescongres, dezer dagen in Birmingham gehouden, lieten verschillende sprekers nog eens uitkomen, wat zware lasten al zulke krijgstoerustingen op de bevolking leggen. In het vorige jaar gaf Engeland voor leger en vloot £ 34.281.571 uit, ongerekend de rente van de nationale schuld, die voor geen gering deel tot oorlogs-doeleinden aangegaan was. De cijfers voor Frankrijk en Duitschland zijn natuurlijk nog hooger, door de geweldige legerorganisatie. In 1892 hebben de Europeesche legers op vredesvoet £ 190.320.000 gekost, of tweemaal zooveel als een kwart eeuw geleden. In de laatste zes jaren alleen moet de oorlogsbegrooting van Europa met 23 pCt. gestegen zijn!

Allerlei.

Men herinnert zich, dat de Moskouer arts Sacharjin indertijd de ziekte van keizer Alexander III van Rusland aan diens vochtig werkvertrek toeschreef. Nu komt een geneeskundige autoriteit te Petersburg met eene mededeeling voor den dag, die een geheel nieuw licht op die ziektegeschiedenis werpt. Voor ongeveer twee jaren werd de lijfkok van het keizerpaar, die bijna 20 jaren aan het hoofd der keizerlijke keuken gestaan had, plotseling ziek; de hoofdarts was afwezig, en zoo werd de arts geroepen van het te Gatschina garnisoneerde kurassiers-regiment. Deze constateerde dat de lijfkok leed aan [illegible] constatisis (tering) in vergevorderden staat. De kok werd dadelijk met ruim pensioen ontslagen, doch men vraagt zich af, of de longaandoeningen van den overleden Czaar, van den grootvorst-troonopvolger, en, zooals men zegt, van grootvorst Xenia niet moeten toegeschreven worden aan de ziekte van iemand, die in onmiddellijke aanraking met de door de keizerlijke familie gebruikte spijzen kwam. Dat de alleenheerscher aller Russen zijne dagen in een koud vochtig vertrek moest doorbrengen, zal hem verder wel geen goed gedaan hebben.

——

Het stoomschip *Windward*, dat de leden der Jackson-expeditie naar Frans Jozefsland heeft gebracht, is binnengeloopen te Gravesend, waar het werd opgewacht door den heer Hansworth, op wiens kosten de expeditie was uitgerust.

De *Windward* vertrok 12 Juli 1894 uit Londen en bereikte in September Frans Jozefsland; zij vroor toen vast in het ijs, en kwam eerst 3 Juli van dit jaar weer los. Jackson en zijne gezellen waren aan land gegaan en hadden hun intrek genomen in Siberische blokhuizen die zij hadden medegebracht. Het resultaat zijner onderzoekingen heeft Jackson nedergelegd in een dagboek, dat tot 3 Juli is bijgehouden; men is zeer benieuwd naar den inhoud er van. Ook heeft Jackson een aantal photographiëen en schetsen gezonden.

In Juni van het volgende jaar gaat de *Windward* weer naar Frans Jozefsland, om een nieuwen voorraad levensmiddelen en andere benoodigheden te brengen aan de moedige mannen, die ter wille van de wetenschap zich hebben afgezonderd in dit onherbergzaam oord, dat thans door hun verblijf aldaar het noordelijkste bewoonde punt van de wereld is.

——

De heer Arthur Fell, uit Kaapstad, heeft het volgende ingezonden stuk in de *Times* geplaatst:

»Ik kom juist van Johannesburg (in Transvaal), waar ik veertien dagen goed heb toegekeken welke waarde er huizen hebben en hoe zij gebouwd zijn en worden. Feitelijk wordt de geheele stad herbouwd. Het nieuwe postkantoor, de schouwburg, nieuwe hotels, groote blokken voor kantoren en woningen moeten zoo snel mogelijk gebouwd worden. Het vertrouwen in het blijvende van de groote goudvelden, die om de stad liggen, is nu zóó vast, dat er gebouwen zullen verrijzen, die met de mooiste te Melbourne of San Francisco kunnen wedijveren.

»Maar ofschoon het geld er voor die gebouwen is, er zijn op verre na niet genoeg timmerlui, metselaars en steenhouwers voor het fijne werk. Voor het ruwe werk zijn er inboorlingen genoeg; maar Europeesche handwerkslieden, vooral timmerlui, metselaars en steenhouwers, verdienen nu niet minder dan *f* 72 per week, en gedurende mijn verblijf te Johannesburg was er een werkstaking om loonsverhooging.

»Ik heb in het bijzonder naar de duurte van het leven navraag gedaan, en bevond dat men kost en inwoning — niet weelderig natuurlijk, maar voldoende — kon hebben voor *f* 18 in de week, zoodat een spaarzaam man *f* 48 (?) in de week kan uitzuinigen; en, wat van evenveel belang is, hij kan zijn spaarduiten met uitstekend voordeel beleggen in kleine huizen.

»Ik vertrouw, dat er op het oogenblik plaats is voor nog 500 timmerlui, en zeg bij elkaar nog 500 metselaars en steenhouwers, en dat zij voor de eerste twee jaren kunnen rekenen op *f* 60 of *f* 72 in de week, en waarschijnlijk voor langer.

»De overtocht (van Engeland) naar Johannesburg, per boot en trein, kost *f* 180, d. i. geen drie weken loon. Ik hoop, dat dit tot de kennis van Engelsche werklieden moge komen, en dat zij van deze buitengewone gelegenheid zullen gebruik maken, om hun omstandigheden te verbeteren en misschien fortuin te maken.

»Mijn gevolgtrekkingen mogen tegengesproken worden, mijn feiten kunnen dat niet. In elk geval bedenke men, dat menschen, die in het bezit van iets goeds zijn, zooit bijster geneigd zijn, anderen uit te noodigen in hun voordeelen te komen deelen."

Recensiën.

Bij den uitgever J. M. Bredée, te Rotterdam, is thans de 5e aflevering verschenen van het bekende Zendingtijdschrift »Lichtstralen op den akker der wereld". Ze bevat een zeer belangrijke levensschets van Wilhelm Hendrik Woelders, den Nederlandschen zendeling op Nieuw-Guinea, vóór korte jaren gestorven. Deze boeiende schets is ons bezorgd door den director der Utr. Zendingsvereen., den heer M. A. Adriani.

»Een apostolische huiszegen", door Dr. Jonker, van Dordt, kwam eveneens bij den heer Bredée van de pers. 't Is een bundel meditatiën. Wat de schrijver op dit gebied leveren kan, is genoegzaam bekend. Menige kostelijke overdenking wordt ons hier in schoonen vorm geboden. Uit de 25 stukken een greep doende, noemen we enkele opschriften, als: »De liefde ongeveinsd"; »Vurig van geest"; »Verblijdt u in de hope"; »Volharden in den gebede." Van den uitgever Bredée is men gewoon, dat hij aan het uiterlijk veel zorg besteedt. De uitvoering van dit boek mag prachtig heeten.

»Mathilde, een bladzijde uit de geschiedenis der geloofsvervolging" heet een boekje, dat de uitgever D. Donner, uit Leiden, het Christelijk publiek aanbiedt. De schrijver, »Johannes", heeft door zijn »Roelf Dirks" en »De herbergier van Leidschendam" een gunstige reputatie, die hij met deze nieuwe pennevrucht voor 't minst weer handhaaft. Ook dit boekje spreekt van vervolging, zielestrijd en — zielevrede. Van een hagepreek vinden we hier, o. m., een leerzame en levendige schets. 't Werkje is zijn geheel goed en vlot geschreven.

Neerbosch zond ons weer zijn kalender en almanakken. Wat den eersten betreft, wijzen we op het fraaie schild, enkel natuur, al blijft een herinnering aan de weezen niet achterwege. Voor goeden inhoud is steeds, en ook thans, gezorgd. 't Zelfde geldt van den »Almanak voor de Jeugd." Met zijn fraaie illustratiën, raadsels, verhalen en liederen, een keurig geschenk voor de jeugd! In den »Weezenalmanak" vinden we proza en poëzie van bekende schrijvers en dichters, en een levensbeschrijving van den heer Luyks, in leven bestuurder der Weesinrichting, door den heer Van 't Lindenhout. De uitgever P. J. Milborn droeg zorg, dat een en ander er weer keurig uitziet.

Ook het Psalmboekje, met Catechismus en formulieren, zal zijn weg wel vinden. Het kost slechts 22½ cent.

Voor orgelspelers van hoog belang zijn een paar uitgaven van J. B. Wolters, uit Groningen. We noemen allereerst de »Practische orgelschool" van M. H. van 't Kruis; een herziening en uitbreiding van Worp's werk. Uitstekende oefeningen voor toonladders en accoorden komen er in voor, en verscheidene zeer schoon gefigureerde koralen.

De naam van denzelfden Rotterdamschen meester staat ook op het »Album voor harmonium met of zonder pedaal". Het bevat 19 oorspronkelijke nummers en meer dan 20 gearrangeerde; en onder de laatste veel, dat men in andere albums niet licht aantreft. Een keur van muziekstukken inderdaad! We willen er echter op wijzen, dat in deze fraaie collectie de pasbeginnende weinig van zijn gading vindt. De meergevorderde zal er evenwel in genieten.

Een vijfde uitgave van Miss Yonge's »Erfgenaam van Redclyffe" wordt thans in afleveringen door den heer D. Bolle, van Rotterdam, bezorgd. Het bewijst, dat dit machtige boekwerk zijn ongemeene bekoring nog voortdurend blijft oefenen. Deze uitgave is spotgoedkoop. Opnieuw vertaald door Alma, met 12 fraaie, oorspronkelijke platen voorzien, levert de heer Bolle de 19 afleveringen voor slechts 10 Cts. per stuk!

Een »gids voor bezoekers van het Koninklijk paleis te Amsterdam" is bij J. H. en G. van Heteren verschenen. Een schier onmisbaar boekje voor wie 's werelds »achtste wonder" gaat zien en van alle bijzonderheden een nauwkeurige, geenszins droge beschrijving wil hebben.

Het standaardwerk over de Postwaarden van Nederland en zijn koloniën is met deel III en IV thans compleet gekomen. Deze deelen, met 19 platen, geven een beschrijving van alle frankeerzegels, postzegels en briefkaarten der koloniën Suriname en Curaçao. Ons land en »de Oost" kregen reeds vroeger een beurt. Voor philatelisten hebben deze boeken ongemeene waarde. Ze zijn tegen niet te hoogen prijs ook verkrijgbaar gesteld voor niet-leden der »Nederlandsche vereeniging van postzegelverzamelaars." Secretaris der commissie van samenstelling is de heer J. E. Bohlmeijer, Oudeschans 84, alhier.

Ingezonden Stukken.

Stukken, die niet geplaatst worden, kunnen niet worden teruggezonden.)

Aan de Redactie van de *Standaard*.

M. de R.!

Het zij mij vergund, M. d. R. met een kort woord te antwoorden, op hetgeen door den geachten inzender van Rijnsburg in de *Standaard* is gevraagd.

De inzender vraagt het antwoord van deskundigen op de vraag, of in belastinggeschillen geen recht is te verkrijgen? Ik geef thans aan een deskundige het woord, die wel door niemand zal worden gewraakt, Mr. De Bosch Kemper, die in zijne handleiding tot de kennis van het Nederlandsche Staatsrecht en Staatsbestuur, te dezer zake het volgende zegt:

»In den tegenwoordigen toestand der wetgeving kan de administratie tegen de belastingschuldigen de toepassing van straffen inroepen bij de rechterlijke macht en het rechtsmiddel van dwangbevel door de rechterlijke macht doen handhaven, maar de belastingschuldige kan tegen den Staat de hulp van den onafhankelijken rechter bij de meeste wetten niet inroepen; *dit is even onrechtvaardig als ongrondwettig.*"

In hoofdzaak stemt met dit oordeel overeen Mr. Coninck Liefting, in een artikel, in de Bijdragen tot het administr. recht, Dl. X, bl. 1, getiteld: »Het recht tot vernietiging van besluiten van Provinciale en Gedeputeerde Staten ontvouwd uit zijne beginselen." Sinds de grondwetsherziening van '86 is het argument der ongrondwettigheid vervallen. Het argument der onrechtvaardigheid blijft echter in zijne volle kracht. De slotsom, waartoe wij geraken, is dus deze: door onze gebrekkige wetving op dit punt is in de vaak zoo ernstige belastinggeschillen geen rechtsspraak van den onafhankelijken rechter te verkrijgen.

Dit is diep te betreuren, vooral met het oog op het geval, dat door den geachten inzender wordt genoemd. Eene weduwe is aangeslagen op grond van het vruchtgebruik, dat zij van het goed harer minderjarige kinderen geniet. Dat is zeker rechtvaardig. Maar nu zijn die minderjarige kinderen (die N. B. geen inkomen genieten) nog eens aangeslagen voor datzelfde goed. Dat is schandelijk onrecht. Iedere belastingheffing moet steunen op een wet. Het is onmogelijk, dat de Nederl. wet op dit punt zoo schreeuwend onrechtvaardig zou zijn, dat zij bevelen zou, het goed van weduwen en weezen *tweemaal* in de belasting aan te slaan. Toch heeft beklag bij de Gedeputeerde Staten niet geholpen. Wat nu te doen? Wij zouden antwoorden, eerst nog naar den Minister, en dan met bezwaarschrift naar de Tweede Kamer. In indien niemand in de Tweede Kamer het opneemt voor weduwen en weezen, zou ons laatste antwoord zijn, dan beklagen wij een land, waar weduwen en weezen aldus onderdrukt worden. En wij vreezen, dat dan de Hoogste Rechter recht zal doen, die de Rechter der weduwen en Vader der weezen is.

Uw bestendige lezer,
R. te L.

Het „kan-mij-niet-schelen-gilde".

Mijnheer de Redacteur!

In den laatsten tijd is er door sommige bladen, o. a. door de *Standaard*, over middelen gesproken om het in uw blad van heden genoemde »kan mij niet schelen gilde" bij eventueele verkiezingen ook hun stem te doen uitbrengen. Sommigen willen de onverschilligen doen dwingen om hun biljet, liefst ingevuld, in de bus te werpen. Nu is het bekend, dat het Nederlandsche volk (mogelijk is het, dat men in het buitenland ook de ervaring kan opdoen) bij het betrachten van sommige plichten bijzonder traag is, vooral waar men bij het werk weinig belang gevoelt of er bepaald weerzin tegen heeft. Van dit laatste zou b. v. de fiscus kunnen spreken. Als jaarlijks de beschrijvingsbiljetten voor de personeele belasting verschijnen met hun halsbrekende bepalingen en combinaties, dan wordt begonnen met het ter zijde te leggen; de bestudeering daarvan (want het biljet vereischt bepaald studie) valt gemeenlijk weinig in den smaak, ook al omdat de fiscus niet voor ieder tot de *persona grata* behoort en velen hem liever den voet dwars zetten, dan den man het leven aangenaam maken.

Enfin, de man laat zich niet direct van streek brengen, maar zendt over eenige dagen een belasting-papieren-ophaler, die met pen en inkt gewapend bij onze deuren aanklopt om mijnheer behulpzaam te zijn het biljet in te vullen. Onze huismoeders, die met fiscale pervsonen en maatregelen ook niet plegen weg te loopen, halen »het leelijke grauwe eendje" voor den dag, meer gemelde ophalers dicteeren, mijnheer schrijft op, en binnen den tijd van vijf minuten is alles kant en klaar. En wat er dan verder gebeurt, weet ieder, die zich des winters bij eene warme kachel koestert en 's voorjaars de liefelijke zon door zijn ruiten laat schijnen.

Nu vraag ik, geachte heer redacteur, zou men het politiek *doode*-deel ook niet kunnen behandelen als met het fiscaal *doode*-deel geschiedt? Op deze wijze bijvoorbeeld:

Men stuurt bij een verkiezing de stem-billetten rond per post, zooals thans het geval is of anderszins.... haalt ze ook weer op. Het bezorgen kan heel goed geschieden door onze gewone postbeambten, maar het ophalen zou ik bij voorkeur laten doen door een drie- of viertal beëedigde personen, liefst van diverse pluimage: liberaal, anti-revolutionair, roomsch-katholiek, al naar de omstandigheden dat wenschelijk achten.

Natuurlijk doen zich hierbij vrij wat bezwaren voor, maar mogelijk zijn die uit den weg te ruimen. 'k Wensch hiermede alleen maar een ideé aan te geven om de trage en somtijds luie kiezers hun plicht te doen waarnemen.

't Zou ook niet onmogelijk zijn, dat het politiek *doode*-deel daardoor weer nieuw leven werd ingeblazen, waardoor al iets gewonnen was.

Het kon zelfs zijn, dat bij het meer gemelde *doode* deel ('k vind den naam niet vleiend voor de categorie) over eenige jaren dermate de politieke pols sloeg, dat de stemophalers gedaan werk konden krijgen. Dat zou een vrucht zijn, die wel eenig geld en moeite had gekost, maar waardoor wij hadden gekregen een meer zuivere volksvertegenwoordiging in de Tweede Kamer, de Provinciale Staten en Gemeenteraden.

Voor de opneming in uw geacht blad bij voorbaat vriendelijk dank.

Hoogachtend,
Uw dw. dr.,
H. WRISTERS.

Groningen, 21 Oct. 1895.

Wekelijksch Handelsoverzicht.

AMSTERDAM, 26 October.

De voornaamste gebeurtenissen deze week waren de inschrijving op Sumatratabak (de laatste in dit jaar) waarvan de afloop weder zeer bevredigend was, alsmede een paar kleine inschrijvingen op Specerijen, Drogerijen en Huiden, die echter geen aanleiding geven tot bijzondere bemerkingen. Voor de meeste hoofdartikelen was de markt kalm en behalve in Koffie, waarin nog al iets werd gedaan, bepaalde zich de omzet tot het voor directe behoefte benoodigde. Over 't geheel ondergingen de prijzen dan ook weinig verandering.

Koffie. De stemming voor het artikel onderging ook deze week weinig verandering. De ter markt gebrachte 1e hands partijen vonden grif koopers tot ferme prijzen, doch ondergingen de noteeringen geen verandering. Good ord Java 54¼ en g. a. Santos 47 c. Termijnen kalm en zonder omzet van beteekenis.

Suiker. Veel verandering levert de markt deze week niet op. De stemming varieerde slechts een weinig, nu eens flauwer dan weder iets vaster, en bepaalde zich de omzet hoofdzakelijk tot verkoopen aan locale raffinaderijen van Oct. en Nov. levering. De laagste afdoeningen waren: Oct. *f* 12 7/16, Nov. *f* 12½, Dec. *f* 12⅝ en Jan./Maart *f* 12⅞. Sedert is echter weder *f* ⅛ hooger te maken.

Rijst. Ongepeld flauw, gepeld stil maar prijzen vast.

Specerijen. Noot en Foelie goed gestemd en afzet bevredigend. Nagelen lusteloos en Peper flauw. Tot afdoening kwamen in den loop dezer week 139 b. witte en 658 b. zwarte Java-Peper alsmede 105 b. zwarte Penang dito en 12 b. Amboina Kruidnagelen.

Tabak. Uit de hand werden deze week verkocht tot geheimen prijs 510 p. Borneo NLBTC/Bandau en bij inschrijving op 24 dezer kwamen tot afdoening 9781 p. Sumatra. Aangevoerd werden per ss. Prins Alexander 1056 p. Java; per ss. Anchises 758 p. id. en per ss. Soenda 153 p. id. De 1e hands voorraad bestaat dus thans in hoofdzaak uit 6272 p. Java.

Tin. De markt opende vrij vast maar begon spoedig terug te loopen, en wel, voor Banca tot *f* 39¼, Billiton *f* 39 en Straits *f* 39¼. De omzet was echter zeer levendig. Na het bekend worden van den afloop der veiling te Batavia verbeterde de stemming weder en zijn er thans koopers van Banca tot *f* 39⅜ a 39½, Billiton tot *f* 39¼ en Straits tot *f* 39¾.

De noteering op termijn is thans:

Banca	loco	*f* 39½	a	——
»	Dec.	» 39⅝	»	——
»	Febr.	» 39⅞	»	——
Billiton	loco	» 39¼	»	——
»	Dec.	» 39⅜	»	——
»	Febr.	» 39⅝	»	——
Straits	loco	» 39⅜	»	——
»	Dec.	» 39⅝	»	——
»	Febr.	» 39⅝	»	——

Fijne Zaden. Karweizaad met meer omzet en in vaster stemming. Mosterd- en Maanzaad met meer vraag. Kanariezaad onveranderd stil.

Men noteert thans:

		per 100 KG.		
Mosterdzaad (bruin)		*f* 17—	a	20—
»	(geel)	» 13—	»	16—
Kanariezaad		» 10½	»	11—
		per 50 KG.		
Karweizaad (jarig)		» 14½	a	14¾
»	1895er	» 14¼	»	14½
Maanzaad (blauw)		» 8—	»	8½

Oliezaden. Lijnzaad vast, doch ten gevolge van te hooge vorderingen gaat er weinig om. Bombay loco *f* 235 van zolder telquel met zak, Azof/Novorossisk Dec./Jan. *f* 203 cif Amst. Koolzaad zeer vast en stijgende; gedaan Odessa stoomend *f* 198½ cif Rotterdam.

Oliën. Raapolie willig; is dadelijk ging weinig om maar op levering waren vrij wat zaken. Lijnolie nagenoeg onveranderd bij vorige week; voor vliegend was eenige kooplust, maar op termijn was de handel gering.

Katoen. De markt was gedurende deze week zeer bewogen en ten gevolge van het inoenstorten van de reusachtige hausse speculatie te New-Orleans, New-York en Liverpool gevoelig lager. De toon is ten slotte vaster, en nu de toestand gezonder geworden is, zal de verdere loop geheel door den loop der toevoeren beheerscht worden.

Men noteert:

Amerik. middling loco 25¼ a 25½ c., dito basis middling Nov./Dec. levering 25¼ a 25½ Mei/Juni —— c.

Huiden. In den loop dezer week werden afgedaan ex Anchises Deucalion en Oengaran: HR 426 O.-Ind. buffel en 57 dito runder, ex Voorwaarts, Jason en Telemachus: HR 943 O.-Ind. geitenvellen; ex Gedé, Koningin Regentes en Deucalion: TRP 7400 en M 600 O.-Ind. geitenvellen. Op 29 Oct. komen bij inschrijving ter markt: MC 177 buffel- ex Koningin Regentes, en op 5 Nov. ca. 10,000 O.-Ind. runder-, ca. 7000 dito buffel- en ca. 15,000 dito geiten- en schapenvellen.

Vruchten. Krenten willig en prijzen hooger. Rosijn. De stemming was vooral voor Sultana en Samos goed. Appelen waren mede vaster gestemd. Pruimen waren vrij wel begeerd. Sucade en Amandelen prijshoudend. Vijgen met geregelde verkoopen tot de steeds lage noteeringen.

Petroleum. Ofschoon de prijzen voor dadelijke en latere levering nog onveranderd bleven, was de stemming voor het artikel toch gedrukt. Er ging niet veel om.

Men noteert thans:

In vaten.

Amerik. loco	f	7.75—.
Nov./Dec.	»	7.70—.
Jan./Maart	»	7.70—.

Ansjovis kalm; tot verige prijzen gaan nu en dan slechts kleinigheden om.

Verfwaren. Java Indigo. Tot vaste prijzen vonden ruim 100 k. uit de eerste hand nemers. Hars met goede vraag voor disponibel en zeilend en ten gevolge van eenige groote afdoeningen thans zeer schaarsch aangeboden tot hoogere prijzen. Disponibel bij kleinere partijtjes als volgt te koop: Good Strained f 2.80 a 2.85, sort. F f 3 a 3.05, sort. G f 3.15 a 3.20, Nov./Dec. afslading: sort. D f 2.60, sort. E f 2.70, sort. F f 2.80 en sort. G f 2.90 genoteerd. Terpentijnolie aanvankelijk vaster met meer kooplust, sluit merkelijk kalmer; zeilend f 12¾, Oct./Nov. afslading f 12¾, Jan./Febr. afslading f 13¼ gehouden. Gambier in geperste pakken tot f 12.10 aan de markt. Meekrap bij ruimer aanbod met wat meer vraag naar de goede soorten tot iets verlaagde prijzen. Racijn nog tot f 18½ te koop.

Drogerijen enz. In den loop dezer week kwamen tot afdoening: 320 p., ca. 8850 Kg., Padang Cassia Vera en 132 b., ca. 5080 Kg., Surinaamsch Blad Balata. Aan de markt kwamen bij inschrijving: 5 k, ca. 155 Kg., Macassar en 1 k., ca. 30 Kg., Padang Schildpad.

Handels- en Marktberichten.

AMSTERDAM, 27 Oct.

Geldermalsen, 25 Oct. Ruwarige Tarwe f 7.— a 7.25—, roode do. f 6.25 a 6.50, Ris do. f 6.75 a 7.——, rogge f .— a .—, gerst f .— a .—, haver f 2.10 a 2.50, zwarte haver f .— a .—, boekweit f .— a .—. koolzaad f .— a .—, boonen f 5.50 a 6.——, wikken f .— a .—, peren f 3.— a 5.—, appelen f 2.— a 4.—, aardappelen f 1.75 a 2.45, alles per HL., boter f 1.40 a 1.50 p. kilo, eieren f 5.40 a 6.20 per 104 stuks, varkens f 10.— a 30.—, biggen f 2.50 a 6.50, schapen f — a —.—, lammeren f — a —, koeien f 115 a 150, ossen f 80 a 120, kalveren f 40 a 55.—.

Zwolle, 25 Oct. Op de heden alhier gehouden weekmarkt waren de prijzen als volgt:

Granen. Tarwe f 5.50 a f 5.75, rogge f 4.40 a 4.50, boekweit f 5.— a 5.35, gerst f 3.60 a 3.80, paardeboonen f .— a .—, haver f .— a .—.

Aardappelen f 1.20 a 2.25 alles per hekt.

Boter, aanvoer ter markt 490 ⅛ en 220 1/16 vaten, benevens 2750 ½ KG. kluiten. Totale aanvoer 26950 ½ KG. Handelsw. f 15,720.— Notitie van heden per KG. f 1.— a 1.30. Per 20 KG. of ⅛ vat prima kwal. f 26.— a f 27.50. Afwijkende soort f 24.— a 25.50. Tweede soort f 22.— a 23.50. Grasboter f —.— à —.

Eieren f 4.— a 5.— per 100 stuks.

Vee. Aanvoer deze week op Zwollerkerspelvoormarkt en heden totaal 1400 stuks.

Men besteedde: neurende en verschkalfde koeien f 110 a 210, do. schotten en vaarzen f 105 a 170, guste koeien voor de spoeling f 105 a 155, vaarzen do. f 90 a 130, voorj.-kalv. koeien f 100 a 160, ossen voor de bak f 90 a 125, 1½-jarige springstieren f 65 a 125, vaarspinken f 60 a 120, fokkalveren f 25 a 55, nuchtere dito f 8.— a 14.—, vette koeien en ossen aan bouten 55 a 62 cts. dito stieren 44 a 50 cts, dito kalveren 70 a 82 cts., dito schapen 46 a 56 cts., alles per KG. Lammeren f 10.— a 17.—.

Varkens. Aanvoer 1029 biggen en 73 magere, drachtige en vette varkens, biggen goede f 0.85 per week, magere varkens f 19.- a 27.—, drachtige dito f 20.— a 34.—, vette dito 33 a 36 cts. 2e soort 28 a 33 cts. per KG. levend gewogen.

Zwolle, 25 Oct. Van 18 Oct. tot 24 Oct. zijn aan de vischmarkt aangev. en afgeslagen: — stuks Tong per stuk — tot — cts., —— KG. Schol — tot — ct.; 2050 st. bot, p. st. 3 a 7 ct.; — stuks elft van — tot — ct.; 75 KG. paling van 26 tot 126 ct.; 375 KG. blei en voorn van 14 tot 34 ct.; 75 KG. baars 32 a 44 ct.; 150 KG. snoek 36 a 74 ct. per KG. 33 HL. garnalen f 2.— a 5.— p. HL., 4 st. kabeljauw, p. st. 60 a 135 ct.

Amersfoort, 25 Oct. Appelen f 2.— a 4.—. Peren f 3.— a 7.—, aardappelen f 1.20 a 1.40, hoendereieren f 5.— a 6.— per 100 stuks, boter f 1.10 a 1.25 per kilo, kippen f 0.60 a 1.—, kuikens f 0.80 a 1.20, piepkuikens f 0.30 a 0.60, eenden f 0.60 a 0.90, hazen f 1.50 a 2.—, wilde konijnen f .— a .—, tamme do. f 0.30 a 1.— per stuk, duiven f 0.40 a 0.60 per paar, biggen f 4.— a 6.—, schrammen f 10.— a 15.—, zeugen f 40 a 50.

Aangevoerd waren ongeveer 120 HL. appelen, 30 HL. peren, 200 HL. aardappelen, 6000 st. hoendereieren, 1300 kilo boter, 4 schrammen, 230 biggen, 2 zeugen.

Arnhem, 25 Oct. Tarwe f 6.15 a 6.50, rogge f 4.10 a 4.40, boekweit f 5.— a 5.75, haver f 2.50 a 3.—, wikken f .— a .—, paardenboonen f .— a .—, klaverzaad p. kilo f .— a .—, aardappelen f 1.50 a 1.80, appelen f 2.50 a 3.90, peren f .— a .—, boter f 1.15 a 1.44 per kilo, eieren f 4.— a 5.75 p. 100 st., vette varkens 30 a 36 c. p. kilo.

Aanvoer: 180 hect. tarwe, 350 hect. rogge, 290 hect. boekweit, — hect. wikken, 60 hect. haver, 540 hect. aardappelen, 250 hect. appelen, — hect. peren, — hect. paardenboonen, — hect. klaverzaad, 1100 kilo boter, 16000 st. eieren, — vette varkens.

Leiden, 25 Oct. Heden zijn ter veemarkt aangevoerd: 931 runderen, 51 kalveren, 876 schapen, — paarden f — a —, veulens f — a —, 45 stieren f 60 a 231, 226 kalf- en melkkoeien f 105 a 220, 140 varekoeien f 96 a 200 per stuk, 236 vette koeien en ossen f 118 a 243 per stuk en — a — ct. per kilo, 284 graskalveren f 15.— a f 62.—, 31 vette kalveren f 28.— a 83.— per stuk, en — a — ct. per kilo, 20 magere kalveren f 10.— a 18.— per stuk, 816 vette schapen f 16.— a 32.— per stuk, en — a — ct. per kilo, 60 weideschapen f 13.— a f 24.—, 12 lammeren f 12.— a 17.—, 135 magere varkens f 13.— a 20.—, 245 biggen f 2.50 a 12.

ADVERTENTIËN.

Kerkbesturen

worden opmerkzaam gemaakt op het gebruik van *GLOED, tot verwarming van Stoven.*

Attesten van verschillende Kerkbesturen over het **hoogst doelmatige, goedkoope,** en **gemakkelijke gebruik** liggen ter inzage.

Het succes hetwelk gedurende vele jaren in steeds meerdere mate mijn fabrikaat ten deel valt, geeft mij ook thans weder aanleiding, uw aandacht op dit artikel te vestigen.

Brieven *franco* aan den Fabrikant Hb. PAUW Cz., te *Oostzaan.*

BELANGRIJKE

Vrijwillige Openbare Verkooping,

VAN DE

BOUWMANSWONING

genaamd „ZUIDHOEVE,"

MET

ruim 78 Hectaren uitmuntend

Wei-, Bouw- en Griendland,

ONDER

Nieuw-Beijerland en Piershil.

De Notarissen Mr. J. W. DE FEYFER, te *Oud-Beijerland* en W. H. VAN BILDERBEEK, te *Dordrecht,* zullen bij Veiling en Afslag op **Vrijdagen 15 en 22 Nov. 1895,** telkens des voormiddags 10½ uur, in het Koffiehuis *Koophandel en Zeevaart,* aan de Groenmarkt te Dordrecht, in perceelen, combinatiën en massa, publiek Verkopen:

De BOUWMANSWONING, genaamd »*Zuidhoeve*", gelegen in de Hoeksche Waard, onder de gemeenten Nieuw-Beijerland en Piershil, in den polder Nieuw-Beijerland en den Oud-Piershilschen polder met 78 Hectaren 44 Aren 71 Centiaren WEI-, BOUW- en GRIENDLAND, aan den Zuidzijdschen- en Kostverloren- of Oosthoekschen dijk, benemens eene ARBEIDERSWONING aan den Zuidzijdschen dijk.

Gezamenlijk verhuurd aan M. P. H. VERHEUL, te Zuid-Beijerland, tot 1898 en 1 Mei 1899, voor f 4314,53½ 's jaars.

Te aanvaarden bij de betaling der kooppenningen, uiterlijk den 31en Januari 1896.

Breeder omschreven bij Notitieboekjes, waarin Kaarten, van af 1 November a. s. verkrijgbaar ten Kantore van voornoemde Notarissen, alwaar tevens alle verlangde inlichtingen zijn te bekomen.

Gedeponeerd.

Speciale Inrichting voor **SCHOENEN NAAR MAAT** in gipsen afdruksels voor gevoelige, pijnlijke, gebrekkige, manke en platvoeten, knobbels, exterogen etc.

ANTON HUF Jr.,

Kalverstraat 200, Amsterdam.

STAALWATERBRON

„CZAAR PETER",

te ZAANDAM.

BEKROOND te Amsterdam 1895, Wereld-Tentoonstelling van het Hôtel- en Reiswezen, met de **GOUDEN** en **ZILVEREN MEDAILLE.** Groote Internationale Wedstrijd voor Voedingsmiddelen en Hygiëne, met de **GRAND PRIX (Hoogste onderscheiding.)**

Bij J. A. WORMSER te Amsterdam verscheen:

DE CHRISTUS en de SOCIALE NOODEN

EN

Democratische klippen

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 0.30; 25 Ex. f 6.25; 50 Ex. f 10; 100 Ex. f 15; 500 Ex. f 62.50.

Prof. Dr. JAEGER's NORMAAL ONDERGOED,

uit de eenig geconcessioneerde fabriek van **W. BENGER SÖHNE, Stuttgart,** is de **meest geschikte Onderkleeding voor Najaar en Winter,** en **het beste voorbehoedmiddel tegen Rheumatiek en Verkoudheid.**

Het **ECHTE JAEGERGOED,** sedert Mei beduidend in prijs verlaagd, is **niet duurder** en van veel beter qualiteit, derhalve sterker, dan Binnen- en Buitenlandsche namaaksels. In verschillende dikten en maten voor Heeren, Dames en Kinderen verkrijgbaar bij:

K. F. DEUSCHLE-BENGER,

Hoofddepôt van Dr. Jaeger's Orig. Normaal Wolartikelen, 157 Kalverstraat, Amsterdam.

Eenig Specialiteit in deze Artikelen in geheel Nederland.

Victoriawater

uit de Victoria Bron te Oberlahnstein by Ems

TAFELDRANK

van het Koninklyke Huis der Nederlanden.

Maatschappij tot Exploitatie van de VICTORIA-BRON te Oberlahnstein, gevestigd te Rotterdam.

Verkooplokaal „DE ZWAAN".

Morgen (**Zondag**) en **Maandag** te zien:

Salon-, Zaal-, Canapé- en Schoorsteen-

Spiegels,

eenige exquise PENDULES en ORNAMENTEN en eene collectie KAMERPLANTEN.

Gravures en Fotogravures.

Veiling 29 October 1895.

Verschenen bij G. BEKINK Jzn., Rotterdam:

LIJST

van de Schriftuurlijke en meest voorkomende andere

PERSOONSNAMEN,

met hunne beteekenis, bewerkt door

Dr. P. G. DATEMA.

Prijs 50 Cent.

Een onmisbaar werkje voor ieder Bijbellezer, daar dit werkje van alle in den Bijbel voorkomende namen eene verklaring geeft.

Niemand talme dus dit werkje te bestellen, alvorens de voorraad Uitverkocht is. Franco op ontvangst van postwissel.

Fijne Friesche Heerenbaai-Tabak.

Voor den verkoop van bovengenoemde **TABAK** worden **solide Winkeliers** gevraagd door de

Firma S. TROMP Azn.,

HARLINGEN.

TABAK- en SIGARENFABRIKANT.

Bij HÖVEKER & ZOON, te Amsterdam, verscheen:

Een menschwaardig bestaan

DOOR

J. A. WORMSER.

Prijs f 0.07½; 25 Ex. f 1.50; 50 Ex. f 2.50; 100 Ex. f 3.50.

Hoofdvertegenwoordiger voor Nederland, de Heer **A. OVERWEG, Rotterdam.**

FABRIEK en MAGAZIJN van PIANO's.

Grootste Sorteering, Billijkste Prijzen.

Specialiteit **Berdux-PIANO's** met **Repetitiemechaniek** en **Capadasters.** Onovertroffen in toon en aanslag. Verder uit verschillende prima fabrieken, alle kruissnarig en in metaal gebouwd, van af **f 300,** 7 Octaafe **Fransche PIANO's f 150.**

VERHUREN, STEMMEN, REPAREEREN.

CATALOGUS GRATIS EN FRANCO.

Nieuwendijk 151. J. A. BUSCHEN.

PFAFF-NAAIMACHINES

met vele practische

verbeteringen. Uitsluitend bij

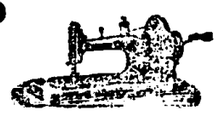

H. BRÜCKMANN, SPUISTRAAT 119-121-123. UTRECHTSCHESTRAAT 30.

Fabriek en Reparatie-Inrichting voor alle soorten Naai-Machines, Breimachines en Rijwielen.

Nederlandsche Bank en Credietvereeniging

voor ZUID-AFRIKA.

Gevestigd te AMSTERDAM.

Hoofdagentschap te PRETORIA.

Agentschappen te JOHANNESBURG en POTCHEFSTROOM.

VERKOOPT, KOOPT en INCASSEERT WISSELS en ander papier en geeft CREDIETBRIEVEN af op Pretoria, Johannesburg, Potchefstroom, Durban, Capetown, Port-Elizabeth, Kimberley, Bloemfontein, Lourenço Marques en andere voorname plaatsen in ZUID-AFRIKA. Belast zich met telegrafische uitbetalingen en geeft voorschot op verscheepte goederen.

De 9e Druk is verschenen van:

NEERBOSCH' Goedkoope Psalmboekjes,

welke door helderheid van druk en nette afwerking uitmunten. Prijs **gecartonneerd 22½ Cent,** in **linnen gebonden 35 Cent.**

In elken Boekwinkel verkrijgbaar.

Höveker's Boekhandel,

KALVERSTRAAT No. 154, AMSTERDAM.

Theologische en Wetenschappelijke Werken. — Belletrie. — Schoolboeken. — Kinderboeken. — Kerkboeken. — Textboeken. — Bloemkaarten. — Photographiën.

Binnen- en Buitenlandsche

TIJDSCHRIFTEN, — DAG- EN WEEKBLADEN.

ADVERTENTIËN.

Maandelijksche Catalogus der voornaamste binnen- en buitenlandsche uitgaven op elk gebied, op aanvrage gratis en franco.

J. M. W. STOKER,

STATIONSPLEIN 2, HILVERSUM.

Steeds voorhanden een **uitgebreide sorteering**

AMERIKAANSCHE ORGELS,

uit de eerste fabrieken.

ATTESTEN van volle tevredenheid der koopers steeds ter inzage.

Langdurige garantie.— Billijke prijzen.

VRAAG PRIJSCOURANT.

Geen Insluithaarden meer.

Wil U uwe Insluithaarden, die zooveel verbruiken en weinig warmte geven in Vulhaarden veranderd zien, die den geheelen winter doorbranden en veel warmte geven bij weinig brandstof verbruik, raadpleeg dan

MEULINK & PIERON

Rozengracht 10, Amsterdam.

Petroleumkachels hoog ± 80 cM. van af f 8.75.

Tegelplaten v. af f 4.25 met houten lijst.

Fraaie nieuwe **Vulkachels** steeds in voorraad.

Dr. J. A. HES,

TAND-ARTS,

Kloveniersburgwal 59.

S. TROMP Azn.,

SIGARENFABRIKANT. — HARLINGEN,

vraagt in Holland nog eenige solide afnemers.

Monsters staan ten dienste.

AMSTERDAMSCHE GASFABRIEKEN.

KOOKFORNUIZEN, GASKOMFOREN, AUTOMATISCHE WATERKOOKTOESTELLEN, OVENS voor BANKETBAKKERS en andere TOESTELLEN, zeer geschikt voor huishoudelijk gebruik,

te koop en *te huur.*

In gebruik te zien: Hoofdkantoor, KEIZERSGRACHT 446 en Klachtenkantoor, PLANTAGE PARKLAAN hoek DOKLAAN en ook op de Wereldtentoonstelling.

W. G. BOELE Senior,

Oprichter der vroegere firma C. J. BOELE & ZOON.

Telegram-Adres: BEURS-KAMPEN.

Hofleverancier.

De **Sigarenfabriek** der firma **W. G. BOELE Senior,** opgericht in het jaar 1847, is de grootste, meest uitgebreide fabriek in Nederland. Per **week** worden **vijfmaal honderd duizend** en per jaar **25 millioen** Sigaren gefabriceerd. Het fabricaat munt uit door **fijnen geur, gering nicotinegehalte** en **prachtigen brand,** en wordt vervaardigd door de meest bekwame werklieden.

Door **belangrijke inkoopen van tabak** uit de *eerste hand* maakt de firma zich zooveel mogelijk meester van de **beste partijen** tabak, die aan de markt komen, — zoodat ook aan de vele vraag naar **lichtkleurige sigaren** kan worden voldaan.

Behalve in de onderstaande **10 Verkoophuizen** en **21 depôts,** welke de firma in NEDERLAND en INDIË heeft opgericht, zijn de **meeste merken verkrijgbaar** bij ca. **800 winkeliers** in Nederland.

W. G. BOELE, Senior.

Hofleverancier.

Voor Indië speciale verpakking in cederfust, omkleed met blik. — Elk kistje is voorzien van het *internationaal gedeponeerde fabrieksmerk de Beurs.*

In de **prijscourant,** welke steeds *gratis* te bekomen is, ook in de winkels en depôts, vindt men vermeld circa **200 merken** in de prijzen van f 10.— tot f 250.— per mille — terwijl steeds een **groote sorteering** geïmporteerde **HAVANA-** en **MANILLASigaren** voorhanden is.

Internationaal Gedeponeerd.

Eigen Verkoophuizen: te *Amsterdam,* Vijgendam No, 8, Rembrandtplein No. 3 b/d. Halvemaansteeg; *Rotterdam,* Hoogstraat hoek Spui, Wijde Marktsteeg; *Den Haag,* Spuistraat; *Utrecht,* Choorstraat; *Leiden,* Breedestraat; *Groningen,* Tusschen de beide Markten; *Kampen,* Oudestraat; *Haarlem,* Grote Houtstraat.

Depôts: te *Schagen,* W. Roggeveen Dz.; *Purmerend,* H. V. v. Halm; *Breda,* F. de Koning; *'s Bosch,* Firma Wed. C. van Wordragen; *Gorinchem,* W. Roth; *Den Helder,* A. B. Weber; *Koog a/d. Zaan,* J. Kopper; *Dordrecht,* J. H. J. de Zoete; *Tiel,* D. Roth; *Zaandam,* Corns. Dekker Jr.; *Winschoten,* Fa. Garrelts en van Deen; *Driebergen,* W. Kraal; *Wormerveer,* Wed. K. Kaper Sz.; *Zutphen,* P. v. d. Heiden; *Delfzijl,* Borch Vos; *Samarang,* Van Bemmel & Co.; *Batavia,* G. W. Versteeg; *Soerabaja,* P. Goedvolk; *Padang,* Mevr. T. H. Oskam; *Kota Radja,* Reichler & Co.; *Menado,* Van Essen.

Verkoophuizen te Amsterdam:

VIJGENDAM 8, REMBRANDTPLEIN h. Halvemaansteeg.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARNZ & ZOON.